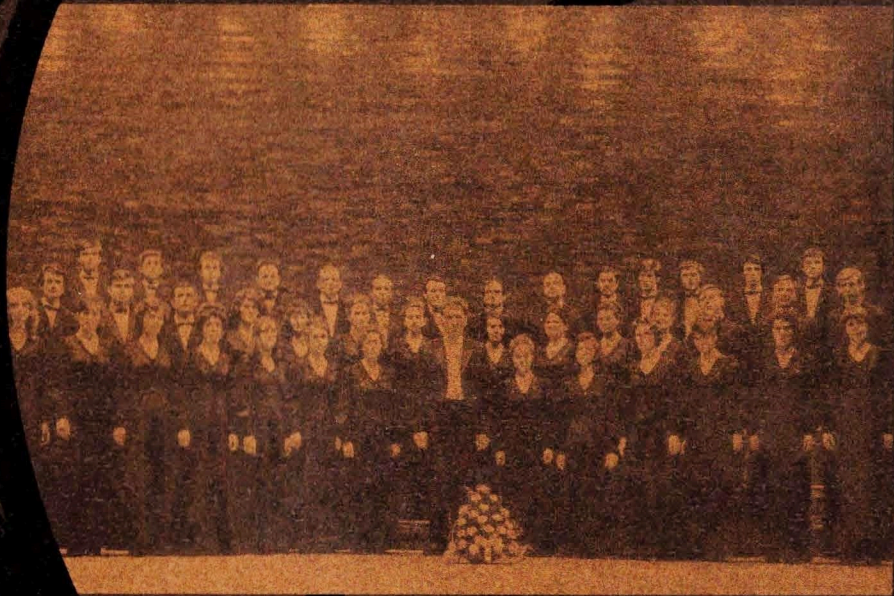

Mircea Valeriu Diaconescu ♦ Beniamin Roșca-Năstăsescu

*Introducere la mișcarea corală adventistă
din România 1907 - 2007*

Mircea Valeriu Diaconescu ♦ Benjamin Roșca-Năstăsescu

*Introducere la mișcarea corală adventistă
din România 1907 - 2007*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Introducere la mișcarea corală adventistă din
România: 1907–2007**

Mircea Valeriu Diaconescu, Beniamin Roșca-
Năstăsescu

- Cernica : Graphé, 2007

Bibliogr.

ISBN 978-973-88034-9-7

I. Roșca-Năstăsescu, Beniamin
286.3 (498)
783

© Copyright Editura Graphé, 2007

Tehnoredactare: Puiu Enache

Coperta: Claudia Tache-Dragachis

Tiparul executat la CPCP Serti SRL

Sursa imaginilor: arhivele personale ale lui M.V. Diaconescu,
Lucia Florescu-Pavlov, Ely Voinea, Vasile Cazan, Gheorghe
Prisecaru, familia Strâmbu, Lucia Rădulescu, Costel Tolici, Liviu
Barbu.

Arhiva Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a
Șaptea, Arhiva Centrului Adventist de Resurse și Documentare,
Conferința Moldova.

Consultant științific cercetător dr. Ion Moanță.

Prefață

Odată cu apariția mișcării adventiste pe teritoriul actual al României, la 1869, în închinarea primelor grupări, cântarea a ocupat un loc dintre cele mai însemnate. Este ceea ce numim îndeobște cântarea comună. Începând cu 1907, după mărturiile ajunse până la noi, au început să se formeze coruri, formații muzicale cu un grad mai ridicat de cultură muzicală, asemănătoare cântăreților de la Sanctuar, din timpul lui David, care și-au propus să aducă un plus de frumusețe și profunzime închinării. Alături de acestea s-au născut și primele formații instrumentale.

În cele ce urmează facem o încercare de a evoca istoricul acestei mișcări cu ajutorul informațiilor pe care le deținem până în acest moment, ca și a imaginilor care ne-au parvenit.

Fiind un început, cercetarea ulterioară va face ca acest aspect al istoriei adventismului din România să poată fi cunoscut și valorificat în mai mare măsură spre slava lui Dumnezeu și bucuria tuturor celor care cântă.

Prin date succinte, deși parțiale ca și prin imagini, vă invităm să intrați în frumoasa lume centenară a corurilor adventiste din România.

Autorii

Mulțumiri

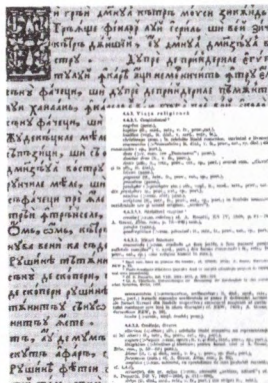
Înainte de toate lui Dumnezeu, Mai Marele Cântăreților, Cel care ne-a călăuzit în buchisirea, repetarea și cântarea imnurilor Sale.

Tuturor acelor care au strâns cu drag, au păstrat și ne-au oferit informații și imagini atât de folositoare.

Celor care, parcurgând paginile acestei cărți, se vor ridica pentru a începe o nouă experiență de cântare spre slava lui Isus Hristos și pentru a gusta din armonia lumii veșnice.

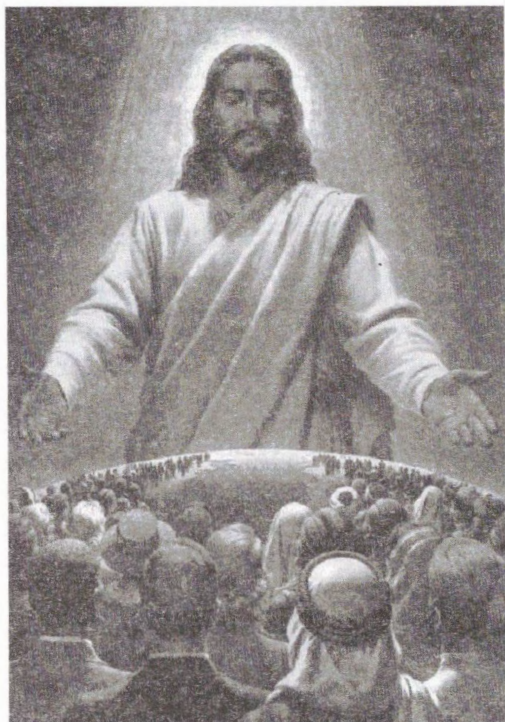
Premise ale mișcării corale adventiste din România

Se deduce, pornind de la elemente ale vocabularului, că primele forme de existență ale creștinismului pe actualul teritoriu al României datează dinainte și mai ales din perioada cuceririi Daciei și Moesiei de către romani. Cum biserica primară era o așteptătoare ardentă a revenirii lui Isus și o păzitoare a celei de-a șaptea

Majoritatea cuvintelor care denumesc procesul mântuirii ca și principalele forme de organizare a bisericii creștine primare dăinuiesc în vocabularul nostru din vremurile cuceririi Daciei de către romani.

1519-1521: Prin negustorii sași care frecventau târgul din **Leipzig**, intră în Transilvania în învățătura lui **Luther**. Scrierile găsite au fost arse de oficiali. Desigur, n-au fost găsite toate.

Biserica creștină primară a fost o biserică de așteptători ai celei de a doua veniri a lui Isus Hristos

zi ca zi de odihnă, putem afirma, fără frica de a greși, că primii creștini erau, din punct de vedere al doctrinei și practicii, adventiști de ziua a șaptea.

Când reprezentanții celui de-al doilea val al Reformei protestante, studiind cu evlavie Sfintele Scripturi, au redescoperit botezul adulților (Konrad Grebel, Balthasar Hubmaier) și plecând de aici o „biserică liberă” în care se intră nu prin naștere, ci prin consimțământul liber exprimat al celor care cred, o biserică autonomă în relațiile ei cu statul secular și de asemenea au constatat că Sabatul zilei a șaptea este adevărata zi de odihnă (Andreas Karlstadt), principiile acestea au ajuns într-un timp scurt și în țările române.

Era pe la 1519–1521 când negustorii sași care frecventau târgul de Leipzig aduc în Transilvania scrierile lui Luther. Între 1525–1540 este în plină activitate reformatorul brașovean Johannes Honterus.

Ideile reformatorilor din al doilea val, elaborate și ele în jurul anului 1525, vin prin cei prizoniți în țările lor de origine în Transilvania, iar scrierile cronicarilor munteni și moldoveni dovedesc că ele au trecut și dincolo de munți.

Așa se naște mișcarea sabatarienilor transilvăneni care va fi prezentă chiar și după 1868, în sânul căreia regăsim oameni de o enormă influență și așa se nasc coloniile refugiaților din motive de conștiință nu doar în Transilvania, ci și în Moldova sau, mai târziu, în Dobrogea.

VIGILATE ET ORATE
• IOHANNES • HONTIUS •

Johannes Honterus, 1525 - 1549

Proprietatea familiei Gerendi unde s-a format una dintre primele comunități de sabatarieni transilvăneni

Toți aceștia au fost practicanții unei închinări în care cântarea comună, cea corală și instrumentală au avut un rol primordial. Coralul protestant, imnurile sabatarienilor, cântările de laudă născute în comunitățile săsești sau în alte colonii, ale celor așezați pe țărâmurile noastre, au intrat și în practica închinării multora dintre autohtoni. Climatul de libertate religioasă decretat deja din 1568 la dieta de la Turda ca și toleranța manifestată în celelalte provincii românești, au făcut ca acest nou, renăscut mod de închinare prin cânt, să fie îmbrățișat începând cu 1869 și de grupările așteptătorilor celei de a doua veniri de pe actualul teritoriu al României.

Începuturile adventismului în România 1869–1907

Istoriografia noastră, câtă există, este îndatorată oralității. Așa se întâmplă în bună măsură și cu această încercare de a introduce privitorul-cititor în istoria mișcării corale care a însoțit apariția și dezvoltarea adventismului de ziua a șaptea din România.

În 1870 la Pitești, se naște, în familia Aslan, primul grup de așteptători decisi ai celei de a doua

Michael B. Czechowsky

L. R. Conradi

veniri a lui Isus Hristos. În 1884, după cincisprezece ani, atunci când au fost vizitați de George Butler, primul președinte al Conferinței Generale, cea care va deveni organizația mondială a adventiștilor de ziua a șaptea, grupul era plin de viață și, cu siguranță, componenții lui cântau în toate momentele de închinare imnurile cântate de învățătorii lor spirituali, care primiseră adventismul în Statele Unite unde se găseau ca emigranți. Acesta este cazul fostului preot romano-catolic, de origine poloneză Michael Belina Czechowsky, care a format grupul de la Pitești, ca și al lui Ludwig R. Conradi, misionarul de origine germană și al majorității celorlalți cum au fost, de exemplu, cei din familia Hermann, emigrați din Transilvania și reveniți apoi ca misionari.

Oameni cultivați și de condiție bună, Aslanii, au învățat imnologia occidentală protestantă pentru a-și împlini închinarea. Când, spre 1890, la Cluj și în apropierea Constanței se nașteau următoarele grupări adventiste, cu siguranță cântarea nu a lipsit. Misionarii Perk, Adoneit, Meyer Bartschi și ceilalți care i-au urmat lui Conradi, proveniți și ei dintre protestanții germani, erau, fără îndoială, buni practicanți ai închinării prin muzică.

După 1900, se formează sub îndrumarea lui Gerhard Perk primul grup de adventiști în București. Știm sigur că el a locuit începând cu 29 august 1902 pe strada Polonă la numărul 220. Primii membri ai grupului au fost de origine germană, cum au fost Katherina Kloss sau

Gerhard Perk

J.F. Hinter

Anna Klör, sau armeni, urmași ai aslanilor din Pitești. Li s-au adăugat apoi români, așa cum a fost profesorul Dimitriu. Cântarea era din nou parte integrantă a închinării.

În 19 iulie 1904 la Friedensau, în Germania, în prezența lui W.A. Spicer, noul președinte al Conferinței Generale a adventiștilor de ziua a șaptea, s-a hotărât venirea în România a lui J.F. Hinter, a cărui lucrare urma să fie îndreptată în mod special spre autohtoni. Acesta este un moment de turnură pentru adventismul din România.

1900–1906 este perioada în care au luat ființă un mare număr de comunități adventiste pe întreg teritoriul României actuale cum ar fi cele din Cluj, Arad, Sibiu, Ploiești, Constanța, Făgăraș, Viștea, Vaida

Cămăraș, Posești etc. În toate aceste comunități cântarea a avut un rol primordial în formarea spirituală a membrilor. Cum lipseau instrumentele specific bisericești, harmoniu sau orgă, „instructorii muzicali“ s-au folosit de propriile glasuri sau de instrumente mici care le erau la îndemână, pentru a găsi un ton sau a călăuzi cântarea comunității. Se cânta mult, chiar foarte mult, ca expresie a acelei prime iubiri născute din redescoperirea Mântuitorului Isus Hristos.

1906–1907 sunt anii când la Friedensau, în Germania, se instruiesc ca pastori primii tineri de origine din România: P.P Paulini, Ștefan Demetrescu, Petre Păunescu, Constantin Popescu, fiind cei mai importanți dintre cei de expresie

J. F. Huenergardt

*Petre P. Paulini (în dreapta) și
Ștefan Demetrescu (în stînga) în
anul 1907 când s-au dedicat
predicării Evangheliei*

română. Ștefan Demetrescu îndeosebi, alături de P.P. Paulini și Nicolae Jelescu, așa cum o atestă publicațiile de mai târziu, traduc textele imnurilor din limba germană, mai apoi a celor din imnologia de limba engleză.

Astfel, apare în 1910 o primă culegere de imnuri fără note, traduse în principal din cartea de imnuri germană. În 1919 apare o a cincea ediție, care se găsește și ea la Biblioteca Academiei.

Nașterea mișcării corale adventiste în România 1907–1920

1907, anul răscoalei țărănești, este anul când, după mărturia Victoriei Teodosiu-Iepurescu, s-a organizat în acea comunitate bucureșteană începătoare, primul cor. Mărturia a fost dată în 1957 când, confirmată fiind și de Ștefan Demetrescu care pregătise un discurs jubiliar, dânsa a sugerat organizarea aniversării a 50 de ani de existență a corurilor adventiste.

Nicolae Jelescu, fondatorul primului cor adventist (1874–1947)

Familia Jelescu, familie de muzicieni

Din păcate jubileul a fost interzis de puternicii zilei.

O dovadă oficială indirectă cu referire la anul 1907 ca an de debut al mișcării corale adventiste, este informația care apare în revista *Curierul Misionar* despre hotărârile Adunării Generale a Uniunii Adventiștilor din România în care se amintește și despre „festivalul” care urma să aibă loc în decembrie 1932 pentru a sărbători 25 de ani de existență a organizației de tineret „Misionarii voluntari”. De această organizație a fost mereu organic legată mișcarea corală. Festivitățile s-au desfășurat în București, Timișoara, Sibiu, Iași și în multe alte localități.

Mărturiile ajunse până-la noi spun că în decembrie 1907, cu ocazia

sărbătoririi nașterii Domnului, s-a manifestat pentru prima dată corul comunității adventiste de pe strada Berzei.

Corul acesta s-a născut la solicitarea misionarului J.F. Hinter, sosit în 1904 și a fost organizat de Nicolae Jelescu (1874–1947), un tânăr muzician în vârstă de 33 de ani, cu o foarte bună pregătire muzicală și o largă cultură generală, colaborator la publicații periodice românești. Printre membrii fondatori ai corului a fost și domnișoara Victoria Nurihanian, căsătorită Teodosiu și recăsătorită Iepurescu, ale cărei mărturii sunt deosebit de prețioase pentru istoria mișcării corale adventiste din România.

Victoria Nurihanian Teodosiu-Iepurescu

Ștefan Demetrescu (1882–1974)

Din păcate nu deținem informații cu privire la repertoriul corului și nici nu avem fotografii din epocă. Corul acesta va dăinui în acea comunitate călătoare care a existat în zona de nord a Bucureștilor.

1907–1913

În această perioadă se organizează multe noi comunități adventiste pe tot teritoriul ca și în București. Astfel, în 1910 erau 183 de membri în Vechiul Regat, iar în 1913 se ajunge la 415, atunci când se organizează și Conferința România, o asociere a acestor comunități. În 1907 luase ființă Conferința Transilvania, cu sediul la Sibiu. În această Conferință erau în 1908, 374 de membri în 22 de comunități.

În 1908 apare și prima publicație adventistă autohtonă, *Semnele Timpului* în ale cărei pagini apar, începând cu 1910, un mare număr din imnurile adventiste folosite fie la cântarea comună fie de către corurile care s-au înființat în multe din aceste comunități. Printre acestea pot fi amintite imnurile: *Temeți-vă de Dumnezeu, Când ne găsim în mari nevoi, Bunătatea Lui durează-n veci, I-auzi sună tot mereu, Clădim pe o stâncă, Biruitorul va primi să guste, O iată stă să vină, Nu mă trece cu vederea, Lăsați lămpile acum să ardă* și multe altele. De remarcat faptul că apar și partiturile unora dintre ele, ceea ce în sine este dovada faptului că erau folosite de către coruri.

Printre dirijorii care s-au remarcat în acei ani au fost

Petre P. Paulini (1882–1953)

Clădirea în care a funcționat comunitatea București Nord

Dan Simionescu, profesor la Conservatorul de Muzică din București și Blaka (sau Blaha), alături de Nicolae Jelescu.

1914-1920

Numărul adventiștilor, a comunităților și implicit a corurilor continuă să crească, atât în Transilvania, cât și în Vechiul Regat. În 1918 erau deja 790 de membri. Astfel, Lucreția Constantinescu-Diaconescu își amintea că în 1917 Nicolae Jelescu dirija un cor mixt de circa 20 de persoane în comunitatea București Nord.

O mărturie interesantă există despre corul din Sărmașu Mare, înființat în 1916. Primul program a

fost ocazionat tot de sărbătorirea nașterii Domnului, iar prima cântare învățată „O, Betleem“ pe versuri de Nicolae Jelescu. „În seara de Crăciun, ei au adus o rază de bucurie prin cântările interpretate tuturor conducătorilor satului și multor persoane neadventiste din localitate... Cei în vârstă au dorit ca tineretul să se întărească din punct de vedere spiritual și să rămână în sânul comunității“, spun contemporanii*.

Se subliniază iată, din nou, legătura indestructibilă dintre mișcarea de tineret și cea corală și însemnătatea acesteia din urmă pentru consolidarea comunităților adventiste.

* Hegyi Arpád-Gedeon, *Credința Adventistă în Sărmașu Mare*, 2006.

• Olga Aslan, descendentă a primei familii de adventiști, pe la 1920

Lidia Crăciunescu Modreanu, pianistă a comunităților Basarab,
(fostă București Nord) și Grant

Să nu uităm că anii acești sunt anii primului război mondial, de pe ale cărui fronturi mulți s-au întors acasă nu doar cu așteptarea înflăcărată a celei de a doua veniri ci și cu înnurile care o evocau.

Sfârșitul lui 1918, anul formării României ca stat unitar, marchează și momentul unei noi perspective pentru comunitățile adventiste care, venind din toate provinciile românești, se vor uni în iulie 1920 în Uniunea Comunităților Evanghelice a Adventiștilor de Ziua a Șaptea din România, cu 2500 de membri la sfârșitul aceluși an. Această nouă realitate a avut o mare importanță asupra anvergurii Mișcării corale adventiste de pe teritoriul noului stat care tocmai se născuse.

De la înființarea Uniunii până la începuturile comunismului 1920-1949

Organizarea Uniunii Române a comunităților adventiste a condus la o organizare superioară a mișcării de tineret și implicit a celei muzicale. Un factor important a fost și înființarea unei tipografii și edituri proprii începând cu 1922, instalată inițial pe Calea Moșilor apoi pe Labirint 116. Tot în 1922 se alătură colectivului redacțional format în acel moment de

Grup de muzicieni din Popa Tatu, printre care Tache Teodosiu, Andrei Thomas și Vasile Florescu

Instrumentiști
și coriști ai
comunității
București
Nord

Corul
comunității
din Sibiu în
1927

P.P. Paulini și Ștefan Demetrescu, tânărul Dumitru Florea, în calitate de redactor.

Poet și textier, instruit la Colegiul Adventist Newbold din Anglia, el contribuie la dezvoltarea mișcării corale prin traduceri pe care le face ca și prin texte proprii. L-a însoțit în această muncă și fratele său Vasile Florescu, care s-a afirmat și în calitate de compozitor, poet și dirijor.

În 1925, în necrologul Voicăi Angheluță din Bârlad, se amintește de calitatea ei de coristă și de activitatea ei deosebită în acest domeniu.

După primele culegeri de imnuri fără note care au apărut începând cu 1910, în anii 1926–1927 apare prima ediție a cărții *Imnuri creștine* cu note, în care Nicolae Jelescu introduce un mare număr de

cântări pentru cor, ceea ce dovedește nu doar existența unui număr însemnat de coruri ci și lărgirea semnificativă a repertoriului.

La scurt timp (1928–1929) apare și volumul doi al *Imnurilor Creștine* care conținea și el un mare număr de cântări pentru cor.

Începând cu 1928 se publică în *Curierul Misionar* fotografii înfățișând coruri și orchestre din comunități cum ar fi București, Cluj, Curtici, Cernăuți, Diciosânmartin (Târnăveni), Macea, Timișoara, Viperești și altele.

Adeseori publicațiile adventiste raportează despre activitatea corală din cadrul „Orei misionare”, denumită ulterior „Ora muzicală”, de la Școala de Sabat sau de la evenimente. Se amintesc ca făcând parte din respectivele programe,

Corul misionarilor voluntari din Cluj

Grup de muzicieni din Popa Tatu la începutul anilor '30. Printre ei: Tache Teodosiu, Andrei Thomas, Verona Dorobăț, Mimi Mocanu, Lulu și Vasile Florescu, Marin Pârvan, Lidia Crăciunescu

Corul și orchestra unei comunități transilvănene cu pastorul Mustafa și chitarista Ana Nemeș

Corul Institutului Biblic
în anii '30

cântări speciale, quartete, cântece vesele, declamații, coruri etc.

Deja din 1925 în organizarea fiecărei comunități, dirijorii corului și organiștii intră printre slujbașii importanți care trebuiau aleși cu grijă. Această grijă organizatorică se manifestă și prin inițierea, începând cu 1926, a unor studii pentru învățarea notelor muzicale în toate comunitățile noastre... „spre a forma coruri frumoase“. Un rol decisiv în această acțiune îl are misionarul Peter Hermann, responsabilul departamentelor Tineret, Școala de Sabat și Colportaj. Acest aspect al formării de dirijori de cor, conducători de fanfare, orchestre și a membrilor formațiilor respective, devine unul deosebit de important la toate nivelurile organizației bisericești.

O atenție specială s-a acordat copiilor și tinerilor. Printre dirijorii care s-au remarcat sunt Gheorghe Ionescu, Marcel Petroianu, Petre Paulini fiul, Vasile Florescu, Victor Georgescu, Andrei Thomas, Dumitru Dragomirescu.

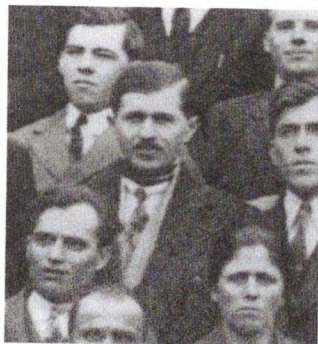
Un loc special urmează să ocupe în dinamica mișcării corale adventiste, Seminarul Teologic – Școala Misionară – înființat în toamna lui 1923, la Focșani și mutat apoi, până în 1931, la Dicosânmartin, actualul Târnăveni.

În programa școlii muzica are un loc de cinste iar Corul Seminarului va încerca întotdeauna să atingă excelența.

În 1928 la Chemnitz, în Elveția, se desfășoară primul Congres european al Tineretului

Corpul didactic și elevii Școlii Misionare de la Dicosânmartin, în 1929. Printre ei (pe scaune, ultimii din dreapta) familia profesorului de muzică Stitz ca și o serie de muzicieni de mai târziu: Michael Kieltisch (Chelcea), dr. Chețan, Dumitru Dragomirescu, Victor Georgescu.

Detaliu cu Victor Georgescu, unul dintre cei mai buni soliști adventiști, pe când era la Seminarul din Diciosânmartin (1930)

Corul comunității Păpușu la sfârșitul anilor '30.

adventist, unde iau parte și șapte delegați români printre care Petre Păunescu, secretarul tineretului din Uniunea Română. Acest eveniment a influențat, cu siguranță, marile evenimente organizate în biserica adventistă din România în anii care au urmat.

În 1929, în grădina Seminarului din Diciosânmartin s-a instalat un cort uriaș, unde au fost prezente 1500 de persoane. A avut loc atunci un botez, și au fost primite în Uniune, 39 de noi comunități. Fratele Schubert, reprezentant al Diviziunii europene a Bisericii Adventiste a prezentat prelegeri cu proiecții, iar „corul din Sibiu a adus frumusețe muzicală întâlnirii“. Au fost prezenți acolo primarul și toate notorietățile orașului.

Erau atunci 10 000 de membri în 6 Conferințe, organizații zonale ale comunităților adventiste.

O altă adunare asemănătoare a fost organizată la Tg. Mureș unde au fost prezenți 1400 de participanți.

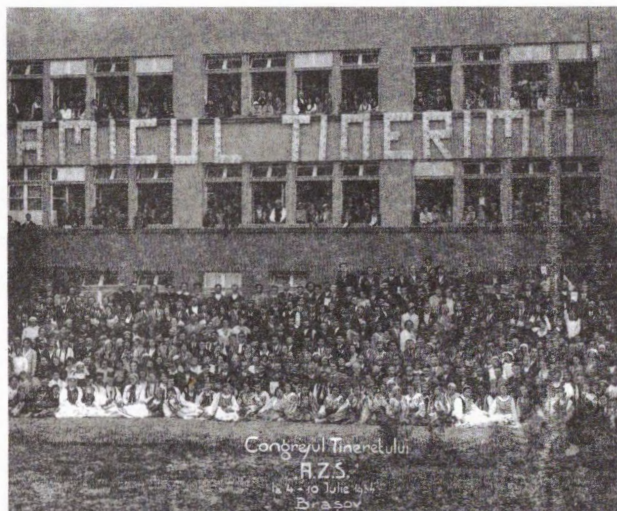
În 1932 au loc festivitățile jubiliare ale Cercurilor Misionarilor Voluntari, care asimilau simultan mișcare de tineret și cea corală sub îndrumarea neobositului Peter Hermann despre care am amintit deja.

Un moment de vârf în privința mișcării corale este formarea unui cor general pe București condus de Șușu Paulini, Marcel Petroianu și Gheorghe Ionescu, cu peste 100 de coriști. Metoda aceasta a „corurilor generale“ care întrunesc membrii mai multor comunități învecinate, îndeosebi cele din București, a servit

Corul comunității București Bellu 1930.

Congresul Tineretului de la
Brașov-Stupini, 1934.

Victoria și Tache Teodosiu,
unul dintre cei mai importanți
dirijori și formatori de coruri
ai mișcării corale adventiste
din România

cu strălucire marile evenimente din
viața Bisericii.

1934 este anul primului
Congres al Tineretului Adventist din
România, organizat în incinta
Institutului Biblic de la Brașov –
Stupini, unde au fost prezenți în jur
de 1300 de participanți.

Au fost acolo Evans,
reprezentantul Conferinței Generale
a Adventiștilor de Ziua a Șaptea,
Olson, președintele Diviziunii ei
Europene, Rasmussen secretarul
pentru tineret al aceleiași Diviziuni,
Petre Paulini președintele Uniunii și
Peter Hermann, secretarul pentru
tineret. De asemenea o comisie
guvernamentală de observatori și un
general. Și desigur zeci de coruri.

Tineri și mai vârstnici, copii
și adolescenți, îmbrăcați în costume

naționale, au cântat în română, maghiară, germană, rusă, poloneză, bulgară și ucraineană.

Gheorghe Proksch, reprezentantul din partea Institutului scria: „Cu prilejul acestui Congres, tinerii au venit de departe, călătorind cu autobuzul, trenul, bicicleta, iar unii pe jos, parcurgând chiar și 200 km. Toți doreau să fie prezenți. Congresul acesta a influențat viața multora, rămânând o amintire vie.”

Cântarea corală a avut un rol covârșitor în a face memorabil acest eveniment.

În 1935 au loc festivaluri corale la Arad, Timișoara, Salonta, Oradea, unde „corurile și orchestrele au cântat atât în parte cât și reunite, imnuri înălțătoare așa că, deși se apropia ora doisprezece noaptea, nu

Corul comunității din Sibiu la Jubileul din 1932

Corul comunității din Timișoara la același jubileu

Corul comunității Crângeni, județul Teleorman, 1938

Grup de credincioși din comunitatea și districtul Pucioasa, cu pastorii Șolea, Rizea, Turturică și câțiva din laureații concursului Misionarilor Voluntari (1935).

se puteau despărți“ scrie Ioan Reit unul dintre istoriografii noștri.

Ceea ce a avut o influență determinantă asupra avântului mișcării corale adventiste a fost, pe deoparte, organizarea departamentelor – tineret, școala de sabat, colportaj – unde se cânta, în cele mai diferite formule și, pe de altă parte, apariția unor centre corale.

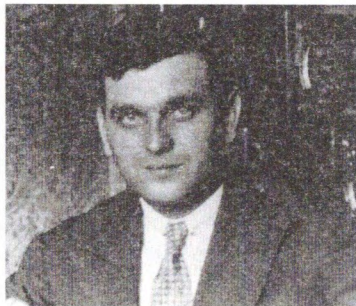
Cel dintâi a fost în comunitatea Popa Tatu din București, cel care a moștenit experiența acumulată în corurile formate de Nicolae Jelescu în Berzei și București-Nord (Basarab). Următorul este cel din Labirint, acolo unde era și sediul Uniunii și tipografia, iar cel de-al treilea s-a profilat la Institutul Biblic din Brașov-Stupini, sub conducerea lui Dumitru Dragomirescu.

Tot acolo creativitatea a fost stimulată de existența Cenuclului „Ecoul“.

Progresul mișcării corale din perioada 1932–1942 a urmat pe cel al Bisericii. De la 2000 de membri la începutul lui 1920, s-a ajuns la 15 000 în 1938. Majoritatea erau tineri. Iar tinerii iubeau muzica și cântarea corală. Când în 1936, Dumitru Florea, până atunci redactor și apoi director al Seminarului, este ales președinte al Uniunii, Mișcarea corală avea în P. Hermann, A. Văcăreanu și V. Florescu pe cei mai importanți promotori. Ei încurajează cu tărie viața muzicală din comunități, întemeierea de coruri și orchestre, de coruri generale și festivaluri, mișcarea corală ajungând la apogeu.

Dirijorul,
compozitorul și
profesorul de
muzică Andrei
Thomas

Poetul,
compozitorul și
editorul Artur
Văcăreanu

Poeta Aurora Ionescu, ale cărei
versuri au dat strălucire multora
dintre imnurile și cântările de cor
adventiste

Un aspect căruia i se dă cea
mai mare atenție în această perioadă
este cel al prozodiei, excelent model
fiind Ștefan Demetrescu. Cea care a
atins însă în mod special excelența
în domeniul prozodiei corale este,
după 1940, Aurora Ionescu.

Iată ce scriu martorii despre
starea de atunci a Bisericii: „Peste
tot era o armonie, o dragoste
frățească, un zel aprins care făcea să
se ducă vestea în lume și care stârnea
unele împotriviri. Împotrivirile aces-
tea nu făceau decât ca mai mulți să
vină la adunările anuale ca să vadă
și să audă ce e cu această mișcare“
(Ioan Reit).

„O biserică înfloritoare, bine
organizată, cu Seminar, editură și
tipografie, cu pastori și colportori

care își îndeplineau lucrarea cu sârguință.“ (Günter Gehann).

„Advențiștii se găsesc în număr mare în zonele industrializate... întrucât se pare că proprietarii de fabrici susțin propaganda acestora pentru că ei se dovedesc a fi cei mai de încredere și mai competenți în meserie, urmare a principiilor lor.“ (remarcă din presa italiană).

Mișcarea corală adventistă era o mișcare de tineret puternică, în care instruirea muzicală, corurile, orchestrele au dat naștere unei adevărate tradiții muzicale, așa încât aproape fiecare comunitate avea cor și orchestră.

Sunt publicate noi colecții corale – *Flori de Lăcrămioare*, *Florile Credinței*, *Zorile Mântuirii*.

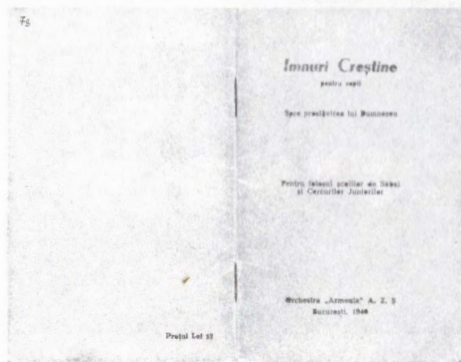
Corul Școlii Misionare dirijat de Dumitru Dragomirescu (1937)

Cor transilvănean participant la Congresul Tineretului din 1934

Clasa de vioară a lui Andrei Thomas, Labirint 1936

Facsimilul copertei
„Imnuri Creștine
pentru copii”, 1940

Se intensifică activitatea de alfabetizare muzicală la nivelul întregii comunități și se organizează cursuri pentru dirijori, unde se remarcă în mod deosebit același Nicolae Jelescu, urmat de Vasile Florescu, Victor Georgescu și alții.

Este semnificativ faptul că această perioadă de înflorire a mișcării corale adventiste, a coincis și cu perioada de vârf a economiei românești interbelice.

Toate acestea se petreceau într-o atmosferă de libertate religioasă limitată care se transformă, mai întâi în plan local, apoi în unul generalizat, în prigoană sistematică, care va culmina cu cea din anii 1942–1944, când Biserica Adventistă este oficial desființată.

Dar nici anii aceia nu au fost lipsiți de cei care să cânte în locuri ascunse sau, asemenea lui Pavel, în închisori. Trecuți prin încercări foarte dure, adventiștii care au rămas credincioși, supraviețuitori ai celui mai mare măcel mondial, au gustat profunzimile și culmile sublime date nu doar de arta muzicii corale ci și de o experiență extremă a credinței. Un cântec statornic născut din durere și iubire, din admirație pentru Marele nostru Mântuitor.

1942–1949

De la agonie la extaz, așa ar putea fi descriși anii aceștia pentru Biserica Adventistă din România.

Trei coriste – Steliana Constantinescu, Adela Mărculescu și Lucreția Constantinescu-Diaconescu, vara lui 1944

Familia școlară de la Brașov-Stupini, 1942. Printre copii Gabriel Proksch, Carmen Pârvan, M.V. Diaconescu

Corul Școlii
dirijat de
Verona Pârvan
în 1945

Grup de coriști din Grant plecând
în lucrare misionară la Moroieni,
Dâmbovița, 1949

Urmare a unor succesive decrete, odată cu ajungerea la putere a legionarilor, apoi a lui Ion Antonescu, libertatea religioasă a fost în drastică scădere până la anularea ei, prin desființarea cultelor neoprotestante în 1942. Casele de rugăciune au fost sechestrare, transformate în obiective de utilitate publică, adunările au fost interzise, corurile, desființate. Canarul a cântat însă și în reclusiune asemenea colportorilor care au continuat să vândă cărți.

August 1944 a adus scăparea din această stare, iar la 31 octombrie 1944 eram repuși în toate drepturile prin legea 548.

Oamenii, atâția câți au rămas în viață sau nu plecaseră, s-au readunat, corurile și orchestrele s-au

reinflințat, mai mult, un avânt deosebit caracteriza întreaga viață comunitară.

În 1945 s-a redeschis seminarul la Brașov-Stupini și a redevenit unul din centrele corale de anvergură. Dovadă numeroasele „Cântări de la Școală” apărute în anii 1945–1948, cântări care pot fi găsite în albumul coral „Nu mă uita”.

1945–1949 a fost și o perioadă de misionarism intens, muzica jucând un rol esențial în răspândirea mesajului adventist. Erau în 1945, 21 500 de membri. O bună parte dintre ei, oameni tineri. Trecuse războiul. Totul trebuia reconstruit. Și Mișcarea corală adventistă.

Vechile coruri au reînviat și multe altele au fost formate în noile comunități care se nășteau în urma

Grup de coriști din Labirint în vizită la familia Văcăreanu, spre sfârșitul anilor '40.

Corul
Labirint la
sfârșitul
anilor '40

Corul din Galați în anii '40

Corul Școlii
Misionare 1949,
dirijor Horst
Gehann

evangelizărilor. Se organizează din nou cursuri de dirijat, de citire a notelor, se înființează orchestre și fanfare. Printre instructorii acestei perioade se remarcă Jelescu senior, Vasile Florescu și Victor Georgescu. Deși libertatea de acțiune se limitează odată cu instaurarea treptată a regimului comunist, până în 1949, mișcarea corală cunoaște o nouă înflorire.

Vechile centre Popa Tatu, Labirint și Brașov-Stupini reînvie, în special cel din Stupini care, prin exelenta activitate a lui Dumitru Dragomirescu, preluată de Verona Pârvan, iar în ultimul an școlar 1948–1949 de Horst Gehann, va avea o deosebită influență în Biserică. Format ca organist și dirijor la Sibiu, acesta din urmă introduce

un repertoriu preponderent german – Bach, Händel, Beethoven – în încercarea de a conferi cântării corale un caracter sacral mai pronunțat. Această tendință germanizantă va fi moștenită apoi de comunitatea Popa Tatu unde, începând cu 1954, își va continua activitatea Horst Gehann.

Corul din Labirint, care din 1934 devenise cel mai influent datorită prezenței notabile a lui Vasile Florescu, Dumitru Dragomirescu și Andrei Thomas, se remarcă printr-un repertoriu variat și original. Cei trei rămân în istoria Mișcării corale adventiste din România ca mari pionieri, alături de predecesorul lor Nicolae Jelescu, muzicieni care pun în circulație un însemnat număr de piese noi, proprii, prelucrate sau traduse.

Corul comunității București-Grant dirijat de Tache Teodosiu și Mircea Valeriu Diaconescu, 1949

Dumitru Dragomirescu, Andrei Thomas și Artur Florescu

Corul din Labirint dirijat de Verona Pârvan, solistă Lucia Florescu

Cântare născută din durere 1950–1989

Ca reacție la tendința accentuat germanizantă adusă de H. Gehann la Stupini, și apoi la Popa Tatu, se naște în comunitatea Grant, încă din 1948, cel de al patrulea centru coral, sub îndrumarea lui Mircea Valeriu Diaconescu. Ceea ce urma să fie specific acestui centru era eclectismul repertorial, acesta fiind îmbogățit cu piese de origine franceză – César Franck, Faurré, Gounod, Berlioz – cu altele prevenind din muzica corală românească – Kiriac, Cuclin – sau din cea a negrilor americani.

Dar ce se întâmplă cu Biserica însăși?

Între 1950–1958 se desființează Școala de Sabat a Copiilor, tipografia este naționalizată, iar Seminarul de la Stupini este rechiziționat pentru armată în 1949.

1950–1960 obsedantul deceniu, a lovit și în calitatea oamenilor, mulți acceptând să fie colaboraționiști.

1960–1963 sunt anii desființării unui mare număr de comunități prin arondare.

Și totuși, mișcarea corală a supraviețuit fiind întreținută între 1950–1960 de o inerție care venea din avântul perioadei precedente. Au continuat cursurile de dirijori. Au fost angajați tehnicieni muzicali, așa cum au fost Andrei Thomas,

Corul din Bacău în anii '50

Corul din
Peretu,
1952

Cor și orchestră
la Bacău, anii
'50

Cvintet vocal
pastoral
la Sibiu, anii '60

Tache Teodosiu, Otto Hermann, Elisei Dumitrescu și alții, care au înființat și instruit în comunități un număr însemnat de coruri și orchestre. Au fost organizate chiar concursuri corale. Copiii erau strânși în formații proprii, iar schimburile de programe muzicale între comunități au devenit o obișnuință. Cu cât era mai mare presiunea din exterior, cu atât exista mai multă motivație pentru activitatea din interior a Bisericii.

Încep să se remarce în această perioadă noi centre de influență cum a fost cel din Bacău, unde au fost prezenți Andrei Thomas și Gabriel Proksch, sau cele din Tg. Mureș, Cluj și Arad.

1960–1975 devine, în consecință, o nouă perioadă de vârf

a mișcării corale adventiste din România, asemănătoare celei dintre 1932–1940. Cu deosebirea că acum mulți din cei care dădeau viață acestei mișcări erau oameni cu pregătire profesională, un mare număr dintre coriști frecventând școlile de muzică din toată țara, lucru devenit tradițional în familiile adventiste.

Între 1960–1973 corurile din Grant și Popa Tatu se transformă, cât privește calitatea repertoriului și a interpretării, în adevărate școli, excelând în prime audiții pentru biserică sau chiar în unele absolute. Nivelul acestor coruri depășește amatorismul, dată fiind preocuparea specială pentru educația vocii ca și abordarea unui repertoriu adecvat pentru activități concertistice.

Corul *Pro Musica*
în excursie la
munte spre
mijlocul anilor '60

Corul Medicilor la Sala Radio în 1971

Corul *Pro Musica* la Casa Oamenilor de Știință

Corul *Pro Musica* la Arhivele Statului

Din aceste două coruri se vor naște două formații de elită ale mișcării corale naționale: Corul *Pro Musica*, cu sorginte în Popa Tatu, sub îndrumarea lui Horst Gehann și Corul *Medicilor*, cu plecare din Grant, dirijat de M.V. Diaconescu și ajutoarele sale, Constantin și Paul Tolici, Liviu Barbu și Aurel Zgunea.

Așa s-a constituit ceea ce am putea numi a doua perioadă din istoria Mișcării corale adventiste din România, cea a unui amatorism elevat (1960–2007), care urmează pe cea a unui amatorism aperceptiv, caracteristică primei jumătăți a unui secol de existență.

Această tradiție de excelență a acestor coruri de concert este preluată și de alte coruri, fiind în mod special ilustrată de activitatea corului

Mesagerii Speranței din Piatra Neamț, dirijat de Magdalena Cosma, cor care și-a făcut simțită prezența între 1981–1989 în multe comunități cum ar fi Mediaș, Cluj, Iași, Brăila și Galați, iar mai târziu de corurile *Cantus Firmus* dirijat de Gabriel Pavel și *Flori și stele* corul de copii dirijat de Carmen Stoica.

Generații de tineri și mai vârstnici, talentați și instruiți, au susținut o viață corală consistentă și de bună calitate. Nunțile, înmormântările au fost folosite din plin, ca și alte ocazii de manifestare publică, chiar dacă puține.

De asemenea, activitatea intensă de evanghelizare de după 1975 când climatul social s-a liberalizat și când, în ciuda restricțiilor relative din ultimul

Corul
*Mesagerii
Speranței*

Corul reunit
al
comunităților
din Bacău
dirijat de
Gabriel
Proksch în
anii '70

Ansamblul coral și instrumental în Labirint 1976

deceniu al regimului trecut, marcat și de încercarea de revoluție culturală, marșul spre libertate nu a mai putut fi oprit, a făcut cunoscută această viață muzicală și publicului larg.

Din acest punct de vedere eram pregătiți pentru situațiile cu totul nesperate care se vor ivi după decembrie 1989.

În anii aceștia prerevoluționari apar, e adevărat cu mari riscuri, prin strădaniile deosebite ale inimosului caligraf Octavian Coconcea noile culegeri pentru cor *Trâmbițe de Argint* și *Cântările Speranței*, care propun un repertoriu provenind în special din Labirint și Grant, sau colecția *Musica Sacra* alcătuită de Cezar Geantă, sub influența din Popa Tatu.

În ciuda opoziției regimului, sau poate datorită ei, Mișcarea corală a fost înfloritoare în toți anii de până la 1989.

În cele ce urmează vom da un exemplu care ne stă la îndemână. El este doar o confirmare a celor spuse, un raport despre amploarea acestei mișcări chiar și într-o singură comunitate, unde forma de expresie a cântărilor de cor era bilingvă, română și maghiară.

Sărmașu, județul Mureș

Puține sunt comunitățile sau societățile corale concertistice întemeiate de adventiștii români care dispun de lucrări cu caracter

Corul din Sărmașu în 1916

Corul din Sărmașu în 1934

Corul de copii, Sărmașu 1937

Corul din Sărmașu 1956

monografic, oferind informații cu privire la Mișcarea corală adventistă. Una din monografiile care ne stau la dispoziție este monografia comunității Sărmașu din județul Mureș, lucrarea de licență a lui Hegyi Árpád-Gedeon; o alta este cea a Corului Medicilor scrisă de muzicologa Otilia Teodosiu-Manea în 1972, comentată de Mircea Valeriu Diaconescu în 2007, lucrare publicată chiar în aceste zile de Editura Graphé.

Cine consultă aceste monografii constată că Mișcarea corală adventistă din România a fost promovată în unele cazuri de către pastori, dar în cele mai multe de către laici.

La Sărmașu un aport masiv la întemeierea și dezvoltarea de

formații corale și instrumentale l-au avut laicii. Formațiile respective stau, începând cu anul 1916, și la dispoziția comunităților și comunelor din vecinătate.

Deoarece, în special în deceniile cinci și șase ale secolului trecut erau interzise manifestările religioase în afara casei de rugăciune, adventiștii s-au concentrat spre ceea ce se putea face în interior prin invitarea în comunitate a celor care o doreau. Așa că la Sărmașu și din grija pentru cei tineri, s-a creat o tradiție muzicală deosebit de puternică, activitate care a determinat rămânerea în biserică a unui număr foarte mare dintre aceștia și venirea la credință a unui însemnat număr de vizitatori.

Corul din Sărmașu 1968

Corul juniorilor din Sărmașu 1971

Orchestra dirijată de Vasile Cazan, 1981

Înmormântare la Sânmartin în 1986

Activitatea corală. Primul cor, așa cum a fost deja amintit, și-a început activitatea în 1916 având ca dirijor pe Vitáris Sándor. Corul acesta a dăinuit cu perioade mai mult sau mai puțin strălucite, dar întotdeauna prezent ca parte esențială a închinării din comunitate.

După ce, în 1981, sub conducerea lui Vasile Cazan s-a organizat o orchestră semisimfonică, ea a dat naștere și unui cor de tineri denumit *Advent Lyra*, un cor ale cărui performanțe au dus la invitarea, în 1991, pe scena din Frette sur Seine, în Franța, unde a dat mai multe concerte, alături de cele din comunitățile adventiste din Paris și apoi din Viena. De altfel, după anii șaizeci, cu intermitențe, a existat și un cor al juniorilor sub îndrumarea

lui Portik Ferencz, având ca dirijor un tânăr de 15 ani, Virágos István. Tot preponderent din tineri a fost format și corul bărbătesc, a cărui activitate a început în anii 1970–1971, sub conducerea lui Porkoláb Mihály. Acest cor care, odată cu trecerea timpului, a inclus și mai vârstnici, a fost una dintre cele mai solicitate formații muzicale ale comunității în activitățile de exterior.

Instructori călători: Acest aspect amintește de practicile din secolele trecute când magiștrii călătoreau, ei fiind școala de muzică. Unul dintre cei care asemenea înaintașilor interbelici, Teodosiu, Florescu, Thomas, au călătorit din comunitate în comunitate pentru a forma muzical tineretul a fost și sarmășanul Szász István. În cei peste

Corul din Sărmașu la Frette sur Seine 1991

Peter Hermann, 1889–1971, unul dintre cei mai energici promotori ai Mișcării corale din România

Costel și Cleopatra Tolici dirijor și formator de coruri și respectiv textieră, împreună cu copiii

Liviu Barbu,
pianist,
compozitor,
dirijor și
mentor de
coruri

40 de ani de activitate, el a înființat 93 de fanfare în toată Transilvania și chiar în Moldova.

Un altul a fost Vasile Cazan. În afară de activitatea sa de la Sărmașu, el a format coruri și orchestre la Berghia, Chinari, Câmpenița, Mediaș, Miercurea Nirajului, Tg. Mureș, Toaca; a organizat un „cor general” *Laudate Domini* cu membrii ai corurilor adventiste din Tg. Mureș și împrejurimi, a susținut cursuri de dirijat, a orchestrat și a scris milioane de note pe partiturile produse manual pentru toate formațiile de care s-a ocupat.

Frații Ștefan și Andrei Tajti au fost și ei zeloși formatori de coruri, în special în zona de nord a Moldovei, dând strălucire formațiilor din Piatra Neamț, Bodești și altele.

Un binecunoscut născător de orchestre este Vasile Fereșteanu. Alături de pasiunea sa pentru memorarea Bibliei, el a transmis peste tot unde a fost solicitat, și a făcut-o în zeci de locuri din toată țara, pasiunea sa pentru muzică.

Pentru zona Bucureștilor, Gabriel Vasilescu a fost mentorul a numeroase formații muzicale. La fel și Liviu Barbu sau Costel Tolici. O zonă cunoscută pentru corurile adventiste este și județul Arad, unde s-a remarcat dirijorul Otlăcan din Macea iar mai târziu, Felician Roșca.

La fel era și în Teleorman unde numeroase coruri și fanfare au dat un plus de frumusețe predicării adventiste; la fel în Dobrogea, corurile din Topraisar, Chirnogeni, Corbu, alături de cel al comunității

Labirint,
cor mixt și cor
de copii,
1989

Corul din Labirint. Cu asterix Octavian Coconcea, editorul
colecțiilor *Cântările Speranței* și *Trâmbețe de Argint*

Corul *Pro Musica* la Ateneul Român

Constanța; în Maramureșul istoric, corurile din Vișeu de Jos, Leordina, Borșa, Șieu, Rozavlea, Sighetu Marmăției, ca și cel din Baia Mare; în Prahova, Ploiești, Câmpina, Băicoi, Măgureni și în special la Urleta, unde a activat dirijorul Valeriu Burciu; în Mureș, unde alături de Sărmaș, o activitate muzicală intensă a putut fi remarcată la Tg. Mureș, Miercurea Niraj, Reghin și în numeroase comunități din mediul rural; în Brașov și Mediaș, Sighișoara și Sfântu Gheorghe; la Bacău, Roman, Suceava și desigur Piatra Neamț și în aproape toate comunitățile adventiste de pe întreg teritoriul României, au activat coruri mai mari sau mai mici, durabile sau efemere, care au făcut din Biserică un loc al închinării prin muzică. Și acolo unde nu era cor la o

evanghelizare, nuntă, botez, înmormântare, veneau cei invitați din alte comunități. O activitate aparte a fost aceea de înregistrări, casetele cu piese muzicale interpretate de corurile și formațiile cele mai bune au circulat în toată țara.

Sigur au fost și multe neajunsuri. Atitudini de vedetism sau neglijență, o atmosferă de evlavie formală sau de luptă între lideri și partidele lor. Dar nu acestea au fost dominante.

Viața muzicală a salvat, de multe ori, calitatea vieții de comunitate. Adăugați acesteia poezia, excursiile, activitățile de diaconie și, în special, cele misionare și veți avea tabloul adventismului prerevoluționar, din punctul de vedere al Mișcării corale.

Corul din Războieni, județul Iași

Corul din Galați, 1935

Orchestra la Galați, 1948

Evenimente deosebite

Nu au fost prea multe în acești ani, din cauza restricțiilor impuse de regim. Unele au fost legate de vizitele reprezentanților Bisericii adventiste mondiale care au putut intra din nou în țară începând cu 1970. Altele erau determinate de inaugurarea unor case de rugăciune mai importante sau de viața Seminarului. Mai ales după 1978, fiecare serbare de absolvire aduna oameni din toată țara. Mai erau și întâlnirile de la festivaluri ale „cireșelor“, „narciselor“ sau cele prijeluite de excursiile misionare care au avut loc tot din 1977–1978 până în 1983–1984, unde erau

prezenți tineri din aproape toate zonele țării. Și desigur cele legate de activitățile electivă. Toate acestea presupuneau și o serioasă activitate corală.

Un moment culminant a fost sărbătorirea, în 1980, a 110 ani de existență a adventismului în România, când a fost pregătit un program cu totul deosebit în care „corul general” pe București, replică a vechilor coruri generale din perioada interbelică, a avut un rol capital. Comunitatea Labirint gema de lume în interior ca și în curtea care s-a dovedit atât de strâmtă atunci.

Nimeni nu a visat cu câtă ușurință se vor risipi, în zece ani, bogățiile de frumusețe și curaj adunate în anii aceștia, după intrarea în perioada de libertate de după decembrie 1989.

Corul din Galați, 1958

Andrei Thomas în anii când a lucrat ca tehnician muzical în Conferința Moldova

Corul din Câmpina, Strada Bușteni

Corul din
Braniștea,
jud. Giurgiu

Dulcele gust al libertății 1990-2007

Sărbătoarea Nașterii Domnului din Decembrie 1989 a făcut ca toată această tensiune creatoare din interiorul bisericii să explodeze în afară.

Deși frica nu ne părăsise cu totul, s-a ieșit în spațiul public. Scenele caselor de cultură, teatrele, cinematografele, chiar scene în aer liber sau stadioane, au fost locuri unde cântecul coral adventist a putut fi auzit cu o înflăcărare care nu a mai

foșt trăită probabil niciodată, asemănătoare celei din 1945–1947, în zeci de acțiuni în care s-au implicat vechile coruri de comunitate sau nenumărate formații care s-au născut în acești ani.

Calitate: majoritatea acestor manifestări au avut o bună calitate. Aceasta s-a datorat mai multor factori. Unul a fost pregătirea muzicală a multora dintre copiii familiilor adventiste, fie că au frecventat o școală primară sau generală de muzică, fie că au absolvit licee sau alții, nu foarte numeroși, școli superioare de muzică. Acestora li se adaugă cei formați în comunități de către instructorii locali sau de cei peripatetici. Apoi pregătirea destul de laborioasă care s-a făcut în dreptul fiecărui cor, cu ore de repetiție

Corul din
Adjud

Corul din Alexandria

Corul din Bucecea

Corul din Câmpia Turzii

săptămânale sau chiar mai frecvente. În multe locuri corul era însoțit de formații instrumentale și fanfare.

Entuziasm: Niciodată nu mai fuseserăm liberi ca acum. Nimeni nu ne mai împiedica cu nimic. Toate ușile erau deschise începând cu cele ale căminelor culturale și continuând cu spitalele și închisorile. Chiar evenimente oficiale s-au bucurat de prezența unor formații muzicale adventiste.

Lărgirea repertoriului: Nu mai era nici un pericol să cânti în public muzică religioasă autohtonă sau occidentală. La aceasta a contribuit și numărul mare de festivaluri corale interconfesionale, ca și cele cu un caracter mai accentuat la care au participat multe formații muzicale adventiste.

Calitatea coriştilor şi a dirijorilor şi libertatea de alegere au făcut ca repertoriul să fie mai bogat ca oricând înainte. În această privinţă au excelat corurile *Mesagerii Speranţei* şi *Cantus Firmus*.

Formaţiile. Uşurinţa în a se deplasa a făcut ca multe grupuri corale să aibă în componenţă în special tineri provenind din mai multe comunităţi. Aceasta a început să erodeze baza mişcării muzicale. Performanţele au fost de multe ori superioare. Grupurile acestea după un timp se deplasau din loc în loc pentru a cânta. Participarea la serviciile divine şi la viaţa bisericii locale a scăzut simţitor. Aceasta a creat tensiuni. Totuşi nivelul ridicat al performanţelor compensa într-o oarecare măsură acest neajuns.

Corul din Chesău, judeţul Cluj

Cor de copii la Brânceni

Corul din Focșani

Grup coral de la Liceul „Ștefan Demetrescu“ din București

Apoi multe grupuri s-au destrămat, s-au recompus sau au renăscut sub alte denumiri. S-a intrat pe un drum oarecum asemănător cu ce se întâmpla în lumea muzicii tinere seculare.

Dizolvare. Treptat, corurile de comunitate ca principal mijloc de păstrare și promovare a credinței adventiste, a mentalității și modului de viață adventist, a început să se volatilizeze.

O altă cauză a declinului Mișcării corale este și emigrarea. Chiar dacă mulți dintre cei din diaspora au dat naștere unor formațiuni muzicale în locul de emigrare, fapt este că într-un număr din ce în ce mai însemnat de comunități din țară vechiul cor de comunitate a încetat să mai existe.

Soliști, casete, CD-uri, DVD-uri și alte suporturi, ascultate ca fonduri muzicale, în mașină, în bucătărie sau în fața televizorului, sunt o altă cauză a aceluiași declin. Acestea au devenit principala sursă de muzică adventistă îndeosebi după 1995. În comunități sau la marile evenimente sunt invitați soliști. Practica aceasta s-a instalat nu doar la marile evanghelizări unde standardele de emisiune televizată impuneau cerințe profesionale superioare – ceea ce a dus uneori la folosirea unor muzicieni de import – ci la aproape orice program muzical unde este din ce în ce mai greu să întrunești nu un cor ci chiar și o formație. Aceasta și pentru că o parte a acestor formații și unii dintre

Corul din Mihăilești

Cor din Moisei, județul Maramureș

Cor de tineri pe un ponton

Cor din Ploiești

soliști, acumulând experiență, au emigrat.

Așa că, în acest mileniu trei, ne-au rămas casetele, CD-urile, DVD-urile și din ce în ce mai mult internetul, unde încercăm, descărcăm și cu ajutorul căruia înlocuim părtășia locală cu cea internațională, globală chiar, e adevărat prin mijlocirea unor ecrane reci.

Cu mijloace noi spre cărările cele vechi

Nu toate corurile au murit. Într-o diversitate de motivații destul de greu cuantificabilă, corurile încă mai există în unele comunități.

Există și formații cu mai mare audiență și cu mai mică mobilitate geografică. Încă mai sunt instructoare care instruiesc pe copii și pe tineri la Școala de Sabat sau în organizațiile de tineret. Nu toată lumea doar ascultă muzică, mulți continuă să cânte ei însuși și sperăm că vor fi din ce în ce mai mulți.

Acum la Centenar putem „accesa” și putem prelua câteva din marile metode de succes ale trecutului:

- o preocupare susținută pentru acest domeniu la toate nivelurile organizației bisericii prin numirea unor persoane calificate din punct de vedere muzical și remunerarea lor;
- prețuirea dirijorilor de cor, a coriștilor și formațiilor

Corul din Săveni

Corul din București-Foișor

Cor de gabori în vizită la Institutul Teologic Adventist, Cernica

muzicale și valorificarea darurilor pe care le au spre slava lui Dumnezeu; corul, al doilea amvon trebuie să-și facă auzit din nou, cu evlavie, glasul

- o activitate generală de instruire muzicală a comunităților și în special a tinerilor; încurajarea celor mai dotați să dobândească o educație muzicală superioară
- grija specială ca tinerii să învețe să slujească pe alții și pe această cale, încurajând altruismul în locul „entertainment”-ului;
- revenirea la bază, adică dezvoltarea Mișcării coral-muzicale la nivelul fiecărei comunități,

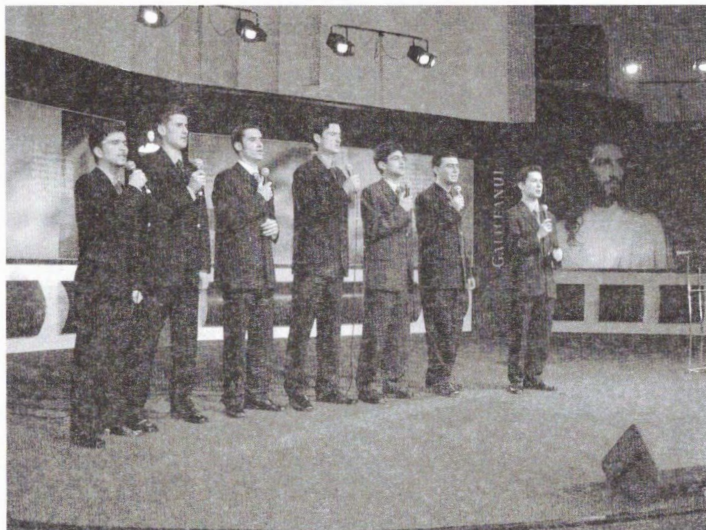
chiar cu persoane puține la început;

- editarea de noi colecții corale care să ofere hrană nouă sau cea veche în haine noi, de bună calitate;
- încurajarea acelor formații care pot să constituie avangarda Mișcării muzicale adventiste contemporane ca și a soliștilor credincioși; ieșirea lor în spațiul public pentru binele și fericirea Cetății.
- formarea de orchestre pentru toate nivelurile de îndemânare muzicală
- valorificarea în spațiul public a experienței acumulate, în scop cultic, dar și social și cultural

Corul Institutului Teologic Adventist, Cernica

- încurajarea bucuriei de a cânta care să înlocuiască tendința spre a deveni consumatori cu aceea de a fi producători, participanți activi și nu pasivi la actul muzical.

Grupul coral *Ad Verum* al Institutului Teologic Adventist, Cernica

Despre viitor

Ceea ce vede Ioan privind pe cei mântuiți este un cor enorm, de nenumărat, unde fiecare își are instrumentul care însoțește lauda înălțată la cel mai înalt nivel coral.

Toți cântă o cântare nouă, cântarea experienței lor. Unii vor cânta mai bine. Printre aceștia sunt și cei care vor reveni pe vechile cărări ale Mișcării corale adventiste din România.

Declinul abrupt recent al Mișcării corale adventiste din România poate fi oprit și inversat, transformat într-un avânt. Acest avânt este posibil numai în măsura în care, conștiente de unele neglijențe, Biserica și toți conducătorii ei din România își vor da mână cu mână pe pământul României și în diaspora, cu profesioniștii din Mișcarea corală. O redeşeptare veritabilă se poate pune de îndată în mișcare și anume prin acordarea calității de „lucrător al Evangheliei“ nu numai pastorilor ci și dirijoarelor și dirijorilor de cor și orchestră, profesionistului muzical, și nu doar profesionistului teolog și pupitrului dirijoral nu doar amvonului și biroului denominational. Căci Isus, Mai Marele Cântăreților, are dreptul la un număr

Grup coral din Târgu Bujor

Grupurile corale *Cantate Domini* (sus) și *Redutabilii* (jos)

de slujitori formați poate chiar în cadrul Institutului Teologic Adventist, care să fie lipsiți de grija zilei de mâine, așa încât să se poată ocupa din plin de viața muzicală a comunităților, redându-i intensitatea și frumusețea. De altfel, acest tip de experiență există în trecutul nostru denominational.

Crearea Departamentului Muzical, complementar celui de tineret sau în interiorul acestuia, așa cum stăteau lucrurile în cazul Misionarilor Voluntari, înființarea unuia sau mai multor coruri reprezentative conduse de profesioniști, întemeierea unei forme de învățământ muzical propriu pentru formarea specialiștilor necesari, ar putea fi câteva dintre posibilele măsuri instituționale care ot fi luate în viitorul apropiat.

Anexe

Mulțumim celor care au avut amabilitatea să ne transmită informațiile cerute și reproducem, aproape identic, cele primite.

Aspecte ale Mișcării corale adventiste din Moldova

prof. Doina Cașcaval

Uite că ți-am promis mai demult și de-abia acum reușesc să-ți trimit ceva. Cred că ai primit niște materiale, dar sunt de dată relativ recentă.

Când eu eram mică, asta era prin 1956, fratele Thomas Andrei mergea în toată Moldova și organiza coruri și orchestre: mandoline, mandole, chitare, viori, suflători (cu instrumente de lemn și alamă) etc. După modelul lui și anume de a însufleți și crea centre muzicale în bisericile unde erau tineri dornici de a învăța, s-a stabilit în Bacău și familia Proksch Gabriel și Ștefania. Ei au locuit vreme bună în Bacău și au format un cor destul de mare cu repertoriu destul de pretentios

pentru vremea aceea (este vorba de anii '60-'70): coruri din *Mesia* de G.F. Händel, motete etc. Înainte de familia amintită dirijori la Bacău erau frații Nadler Leon (decedat în SUA), fr. Garai Pavel și fr. Lovin Vasile. Concomitent cu familia Proksch au mai lucrat cu corul din Bacău și frații Tajti Ștefan (senior) și Ioan – soțul Elisabetei Orban, Eugen Baciuc – fratele meu și Cornel Baciuc.

Începând cu anul 1976, după ce eu am absolvit Conservatorul „G.Enescu” din Iași, am lucrat cu corul acesta timp de 14 ani. După revoluție, când s-a putut ieși dintre zidurile bisericii, am concertat pe scena Ateneului băcăuan, la Iași, Buhuși, Moinești și oriunde a

fost nevoie în ocazii de evanghelizare, sau la concursuri, la București spre exemplu, unde a avut loc în 1996 un concurs interconfesional de muzică religioasă inițiat de dl. Pârgaru (corul din Bacău a obținut atunci Marele Premiu), prilej de bucurie pentru coriștii noștri, neprofesioniști, dar cu dorința de a-L lăuda pe Dumnezeu și a face cunoscută activitatea muzicală a bisericii noastre.

Cu titlu informativ voi enumera din memorie câteva din piesele care au format repertoriul corului: Gavriil Musicescu: *Doamne, buzele mele voi deschide, Arată mie calea dreptății, Cine? Cine, va locui în cortul Tău?* Coruri din Messias: nr.3, *Slava Domnului se va-arăta*, nr.9, *Sol bun zorește să duci vestea cea bună*, nr.15, *Slavă în cer lui Dumnezeu*, nr.31, *Vă ridicați veșnice porți*, nr.35, *Hristos a-nviat*, nr.42, *Aleluia*, nr.44, *Cum printr-Unul murim*, nr.51, *Vrednic este Mielul, Cantata Bethlehem* de Geo Root, *Cantata Măsliniș*,

Gloria de A. Vivaldi, *Cerul, pământul vor trece, Martorii Mei* și altele.

Ceea ce este regretabil e faptul că exodul acesta care a cuprins întreaga țară și anume plecările la muncă în străinătate, a afectat și comunitățile noastre, așa încât activitatea corală și în general cea muzicală este în mare suferință. Ca număr, corul din Bacău, în vremurile bune, când lucram piesele enumerate mai sus, avea 40–50 de persoane, iar acum sunt doar 5–6 soprane, 5–6 altiste, 3 tenori și doi bași.

Coruri din Conferința Moldova

În districtul în care lucrez, a fost într-o singură comunitate cor, este vorba de Slobozia Corni:

- 1960-1990 un cor din 20 membri, dirijor – fr. Ifrim Ionel;

- 1990–2004 un cor din 20 membri, dirijor – sora Șarpe Viorica.

- După 2004 corul n-a mai funcționat decât ocazional, situație generată de plecarea la lucru în Spania. La scurt timp, nu au mai rămas în comunitate decât cei în vârstă.

Comunitatea RĂCHITIȘ jud Bacău se înființează în anul 1950.

Are din start un cor de 16 persoane aproximativ, dirijor fr. Vrânceanu Ion

În 1957 se unește cu comunitatea IAZ și corul crește la 30 de persoane.

Dirijori: PETREA CONSTANTIN, VRÂNCEANU ION, ARDELEANU NECULAI, iar din 1959 se alătură dirijorilor și SĂRĂCUTU IONEL

Comunitatea avea 74 membri.

1962–1967, majoritatea membrilor se mută în alte biserici înființate între timp, și rămân la RĂCHITIȘ doar 14 membri.

Din 1977 până în prezent au rămas doar câțiva bătrâni

A consemnat
PASTOR EUGEN CHIRILEANU

Comunitatea Strugari este, dacă nu cea mai veche, printre cele mai vechi din Moldova.

În anul 1918 adevărul advent își face apariția în zonă.

În 1922 se înființează Biserica Strugari
Între 1940–1950 se înființează un cor de vreo 15 coriști, dirijor TROFIN STAN a cărui pasiune pentru muzică s-a născut din fanfara militară, din armată. A știut să cânte și din țiteră...

Tot dânsul a înființat la Strugari în această perioadă o orchestră de vreo 12 persoane compusă din mandoline, viori, acoardeon.

În anul 1950 se înființează comunitatea Răchitiș – unde pleacă o bună parte din coriștii de la Strugari, și activează acolo sub direcția fr. VRÂNCEANU IOAN care a învățat muzică de la TROFIN STAN.

Până spre anii 60 s-a menținut la Strugari un cor serios.

Din anul 1960 corul Strugari este preluat de TROFIN COSTICĂ, fiul fr. Stan Trofin.

Din 1980 se formează un cor numai de tineri – dirijor fr. COMĂNESCU DAVID

În paralel a funcționat și o orchestră de mandoline și viori.

Din anul 2002 până în prezent funcționează la Strugari DOAR UN COR DE COPII în număr de peste 25, conduși de sora CĂRĂUȘU LILI. Ei aduc un plus de strălucire și viață la toate serviciile divine.

A consemnat pastor
EUGEN CHIRILEANU

Comunitatea Războieni, jud. Iași. În perioada 1970–1990, în comunitatea Războieni au funcționat un cor de copii și un cor bărbătesc. Între anii 1985–1995 corul bisericii a cunoscut perioada lui de glorie. În 1976 la festivalul Cântarea României, fanfara bisericii a ocupat locul 2 pe județ, cântând pe scena Casei de Cultură Iași imnuri advente.

Dirijorii corului în perioada de glorie au fost următorii: Butuc Gheorghe, Apostol Vasile, Palaghiu Costică, Apostol Benjamin și Apostol Edison.

A consemnat,
BENIAMIN APOSTOL

Scurtă Istorie a corului Bisericii Adventiste din Galați

Deși Biserica Adventistă din Galați își are începutul din 1924, corul a fost înființat de-abia în 1934 de către pastorul Anghel Panait. La scurt timp, este preluat pentru zeci de ani de un tânăr cu darul muzical nativ, fratele Sterian Gavriliță. După un timp, se adaugă și fr. Neacșu Constantinescu, iar după încheierea celui de-al doilea război mondial și Timotei Gavriliță. Muzica în Galați a cunoscut etape de dezvoltare deosebite, având și orchestră de instrumente cu corzi, formații mixte și bărbătești, soliști.

În perioada anilor 1965–1990 corul a atins apogeul prin implicarea unui număr impresionant de tineri având preocupări în a-și forma o educație muzicală, conduși de dirijorii: Gavriliță Timotei, Graur Gilly, Nicolescu Cristian, Ichim Livia, Felea Enoh, Felea Decebal, Neacșu Dorel. Programele în

comunitate și în exterior, cuprindeau piese de mare dificultate, interpretate cu măiestrie de coriști și instrumentiști. S-a remarcat și colaborarea cu soliști precum: Ban Viorel, Radovici Luța, Puica Nenciu, Mișu Ghircoiaș etc.

Corul din Galați a beneficiat de asemenea de serviciile compozitorului Timotei Gavriliță dar și a poezilor textieri Paul Sân-Petru, Blaj Petru, și Enoh Felea.

De remarcat că în timpul când regimul dominant dorea împrăștierea în toată lumea a tinerilor, aceștia au fost uniți într-un cor al lor, primul de acest fel din România din perioada comunistă, începând cu anul 1971 și dirijat de Dorel Neacșu.

Din anul 1995, când din Biserica mamă s-a mai format o Biserică, există două coruri, la Galați-Betel și Galați-Betania, dirijate de: Rizea Emanuel, Ichim Livia, Nicolescu Cristian, Dragu Didel, Gavriliță Ovidiu, Gavriliță Timotei, Neacșu Claudiu, Bobocea Viorel.

**Corul de copii *Flori și Stele* al
comunității București Grant,
dirijor Carmen Stoica**

În anul 1976, la inițiativa Otiliei Manea, a luat ființă, în Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Grant-București, un cor de copii, care a început să susțină în mod regulat programe muzicale în biserică.

După plecarea dânzei în SUA în anul 1986, Carmen Stoica a fost numită să se ocupe de cor. După preluarea corului, doamna Stoica nu a putut susține decât două programe în biserică, deoarece în anul 1986, la indicația conducerii statului din acea perioadă, localul unde funcționa Biserica A.Z.Ș Grant a fost demolat. În perioada august 1986–mai 1992, Biserica A.Z.Ș Grant a funcționat într-un cort, primind numele de Grant-Cort.

În această perioadă dificilă când condițiile erau deosebit de vitrege, Carmen

Stoica a continuat să se ocupe de micile vlăstare ale comunității cu multă abnegație. Deși vara copiii se sufocau de căldură, iar iarna tremurau de frig în anexele cortului, care erau de fapt niște barăci, aceste condiții nu i-au descurajat și nu i-au împiedicat de a se aduna și a învăța cântece prin care să-L laude pe Dumnezeu, iar corul în loc să scadă la număr, a crescut în anul 1991 la 105 copii, cu vârste cuprinse între 6 și 18 ani.

Până în decembrie 1989, activitatea corală a copiilor s-a desfășurat între pereții de pânză ai Cortului, deoarece regimul din acea perioadă nu permitea activități religioase în afara bisericii.

Evenimentele din decembrie 1989 au deschis posibilități nebănuite de a putea cânta și în afara bisericii, iar copiii nu au fost găsiți nepregătiți pentru acest lucru, deoarece corul avusese o activitate susținută în cadrul bisericii.

Astfel, trecerea de la susținerea programelor în biserică, la scenele publice din București și din țară a fost ușoară și firească.

Primul concert susținut în afara bisericii a fost la Teatrul C. Tănase din București, în cadrul primei evanghelizări susținute de pastorul Lucian Cristescu în România, în Sala Victoria, martie 1990. Cu această ocazie, corul a avut nevoie de un nume și a fost ales ca nume titlul unei melodii foarte îndrăgite de copii *Flori și Stele*.

După această primă manifestare în afara bisericii, a urmat o avalanșă de concerte atât în București, cât și în țară, copiii nealegând unde să cânte, fiind prezenți atât pe scenele sălilor de concert din București cum ar fi: Sala Radiodifuziunii Române, Sala Polivalentă, Palatul Copiilor, Sala Palatului; în țară la Palatul Culturii din Târgu-Mureș, cât și la Căminele culturale sătești din Ghimpați, Izvoare, la Căminul de copii Handicapați din

Tătărăi, Penitenciarul din Codlea, la Palatul Cotroceni pentru președintele României, la Comandamentul Trupelor de Jandarmi din România, la Televiziunea Română etc.

Corul de copii *Flori și Stele* a participat în anii 1990, 1991, 1992 la Festivalul-Concurs, Interconfesional de muzică corală religioasă „Laudae Domini” și a obținut de fiecare dată locul I, iar în 1993 a obținut Marele Premiu. A mai participat și în anii 1994, 1995, 1996, dar în afara concursului.

În anul 1997, a participat la Festivalul-Concurs Interconfesional „A Ta este Împărăția și slava” – unde a obținut locul 3.

Peste tot corul de copii *Flori și Stele* a dus mesajul dragostei lui Isus prin cântec și vers.

Corul de copii *Flori și Stele* a susținut concerte și în țară cum ar fi la: Giurgiu, Bacău, Petroșani, Matca, Cluj, Constanța, Timișoara, Brașov, Alba Iulia, Sighetu-Marmației,

Săpânța, Reghin, Craiova, Sibiu, Pitești, Arad, Câmpia Turzii, Războieni-Iași, Ploiești și în multe alte locuri.

În afara concertelor susținute în țară, a mai susținut 43 de concerte în Germania, Franța, Spania, Italia și Austria.

În anul 1988 a fost invitat în Germania de Fundația „Theodora“, unde a susținut nouă concerte de binefacere în Hamburg, Kovahl, Luneburg, Uelzen, H.H Berne, suma obținută fiind donată pentru construirea Căminului de seniori din orașul Cluj-Napoca, iar la întoarcere a susținut un concert la Biserica de la sediul Uniunii Austriece din Viena.

În anul 2001 la invitația diasporei române din Paris, a făcut un turneu în Franța, susținând un număr de 9 concerte la Paris, Anduze, Montpellier și Colette de Deze.

La întoarcere a susținut trei concerte la Biserica Română din Viena, pentru diaspora română.

În anul 2003 la invitația diasporei române din Spania și Italia a susținut în perioada 4–16 sept, un număr de 11 concerte în Spania – la Madrid, Sagunto, Castellon și Zaragoza, iar în Italia, între 18 sept–23 sept, un număr de 5 concerte la Torino, Milano și Verona.

În anul 2004, în luna decembrie a fost invitat de comunitatea română din Viena și a susținut 3 concerte pentru această comunitate.

În anul 2007, în perioada 3–12 aprilie a răspuns invitației Bisericii AZȘ Mișcarea de Reformă din Germania-Gemeinschaft d.STA Reformationsbewegung/Schloss Lindach/Germania, unde a susținut un număr de 4 concerte.

Din martie 1990, până în iunie 2007, corul a susținut peste 300 de concerte și programe.

În afara acestor concerte și programe de deplasare, Corul de copii *Flori și stele*

susține 6-8 programe anual în cadrul Bisericii AZȘ Noul Grant-București, unde activează din anul 1992, an în care a fost dat în folosință noul local al Bisericii AZȘ Grant, situat la circa 100 m de locul unde a fost biserica demolată în august 1986.

Anul acesta în luna martie, corul a împlinit 31 de ani de activitate și 21 de când este condus de doamna Carmen Stoica.

În iunie 2007, corul are în componență 61 de copii și răspunde în continuare cu același entuziasm la toate invitațiile de a susține concerte în biserică și în săli publice.

Nu știm cât timp va mai permite Dumnezeu existența acestui pământ, dar atât cât El va îngădui, Corul de copii *Flori și Stele* nu va obosi să-L prezinte pe Isus celor dornici de a-L cunoaște și mesajul Lui de pace și dragoste pentru ei.

Și nu în ultimul rând, dorim să aducem mulțumirile noastre celor ce ne-au ajutat de-a

lungul acestor 31 de ani, din punct de vedere literar, muzical și tehnic corul-Benone Burtescu, Lavinia Stoica, Lariss Enache, Anca Stroescu, Cornelia Tutunaru, Bianca Vișan, Cornel Maftei, Mihai Marinescu și Rene Stoica.

Corul de tineret *Cantus Firmus*, București,

Dirijor Gabriel Pavel

Stimate frate Diaconescu,

Am primit cu surprindere dar și cu bucurie scrisoarea dumneavoastră săptămâna trecută. Vă mulțumesc pentru solicitarea pe care mi-ați făcut-o de a scrie câte ceva în legătură cu activitatea coralei *Cantus Firmus*. Mulțumesc de asemenea fratelui Horst pentru că este un om de mare caracter. Am întârziat cu răspunsul, fiind nevoit să adun puțin materialul pe care îl am și să-l ordonez cumva.

Voi încerca să fiu cât mai obiectiv în prezentarea aceasta. Nu cred că am darul scrisului, de aceea vă rog să corectați orice deficiență care ar putea îngreuna înțelegerea cât mai ușoară a textului. Cred că ar fi bine să fac prezentarea corului și apoi dacă va mai fi timp sau loc să mai fac și alte considerații pe marginea activității muzicale în general.

Corul *Cantus Firmus* a apărut ca o continuare, în afara zidurilor comunităților din București, a activității corale din interiorul Bisericii. Ne-am propus ca printr-un repertoriu coral de valoare și printr-o interpretare pe măsură să atragem atenția celor ce ne vor audia asupra resurselor artistice și nu în ultimul rând a celor spirituale ce se pot găsi în Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea. Este ceea ce am înțeles că s-a dorit și în perioada anilor '60-'70 prin activitatea *Corului de Cameră al Medicilor* și a *Corului Pro Musica*, coruri conduse de dumneavoastră și de către Horst

Gehann. Poate și din cauza dorinței noastre de a-i conduce pe oameni la adevărul biblic prin intermediul muzicii a apărut numele *Cantus Firmus*. Corul a luat ființă din inițiativa unor tineri din comunitățile din București care au acceptat să-i conduc. (Îmi este greu să vorbesc despre mine ca fiind dirijor – nu am studii muzicale academice, am făcut Politehnica fiind inginer, dar nu știu cum să formulez altfel) Lucrul acesta se întâmpla în anul 1990. În componența corului intrau coriști din comunitățile Popa-Tatu, Labirint, Belu, Crinul-Bucureștii Noi, Cuza-Vodă. Repetițiile se desfășurau în sala comunității Popa-Tatu, loc pe care l-am avut la dispoziție pe toată perioada activității noastre. Începutul a fost unul timid. Dar experiențele prin care Dumnezeu a îngăduit să trecem ne-au dat curaj. Eram ai Bisericii din București, dar pentru a ne ușura închirierile de sală și alte probleme de logistică ne-am afiliat Sindicatului Profesorilor de

Discipline artistice din România – 11 Ianuarie 1993 – sindicat organizat și condus de profesorul Geo Pârgaru. Am susținut programe muzicale în comunitățile din București, dar o atenție deosebită am dat-o concertelor din sălile publice. Am avut apariții-concerte în sala Muzeului de Istorie a României-27.10.1991, în Studioul de Concerte al Radiodifuziunii-08.03.1992, în sala Filarmonicii din Craiova-Aprilie 1993, în Aula Facultății de Drept din București-Decembrie 1993, în sala Filarmonicii din Ploiești-Decembrie 1993, din nou la Ploiești unde pe data de 5 Mai 1994 corul *Cantus Firmus* a interpretat *Gloria* de A. Vivaldi împreună cu Orchestra Filarmonicii din Ploiești, condusă de dirijorul Cristian Brâncuși, în sala George Enescu a Conservatorului Ciprian Porumbescu-7 Martie 1994, Sala Fundației Drăgan-Decembrie 1994, sala Teatrului Muzical Nicolae Leonard din Galați-Decembrie 1994. De asemenea au fost

apariții în sălile de concert din București (Sala Dalles, Cercul Militar Central, Ateneul Român, Uniunea Compozitorilor, Ambasada Cehă, Ministerul Transporturilor), și în sălile din țară în perioada 1995–1997. Corul a participat la cele două ediții ale Concursului de Muzică Religioasă „*Laudae Domini*” obținând Premiul al doilea în 1991 și Premiul Întâi în 1992. În anii 1995, 1997, 1999 corul a luat parte la Concursul Internațional de Muzică Corală de la Darmstadt-Germania, obținând de fiecare dată Premiul al doilea.

10 Iunie 2007

Cu stimă, Gabriel Pavel

Corul *Mesagerii Speranței*-Piatra Neamț

Dirijor Magdalena Cosma

Corul *Mesagerii Speranței* a luat ființă în anul 1981, odată cu numirea noastră la conducerea corului comunității Piatra Neamț, atunci fiind schimbată radical componența formației în vederea abordării repertoriului de mai târziu.

Activitatea corului poate fi împărțită în două perioade: până la 1 ianuarie 1990, când a activat doar în interiorul bisericii (de amintit concertele de Paști și Crăciun în fiecare an cu audiență neadventistă masivă – concertele de muzică sacră din foarte multe biserici adventiste din țară), și după 1 ianuarie 1990, când activitatea corului s-a desfășurat cu preponderență în afara bisericii pentru:

- sprijinirea pastorilor din diverse locuri din țară în campanii evanghelice:

Piatra Neamț, Roman, Tg-Neamț, Iași, Vaslui, Galați, Brăila, Focșani, Mediaș, Bușteni, Sinaia, Huși, Tg-Mureș, Brașov etc.

- participarea la acțiuni speciale organizate de Uniunea Română (Sala Polivalentă, Sala Mare a Palatului-Net 2000 etc.)

- concerte de muzică sacră în Filarmonici: Iași, Botoșani, București (Sala Radio, Ateneul Român), Ploiești, Tg-Mureș, Cluj, Arad, Chișinău.

- turnee în Iugoslavia, Elveția, Germania, Norvegia, Austria.

- participare la Concursuri Naționale și Internaționale de muzică corală-Budapesta, Riva del Garda, Darmstadt.

- participarea la Sesiunea Conferinței Generale din 1995-Utrecht, Olanda.

- înregistrări audio doar înainte de 1990 (după aceea n-am mai avut timp pentru așa ceva – din păcate)

Repertoriul nostru a constat în: muzică sacră preclasică, clasică, romantică, și câteva lucrări contemporane (piese de concurs).

Ne amintim cu plăcere de prezentarea Oratoriului *Messias* în Ateneul Român în 1991 cu participarea sopranei Emilia Petrescu.

Ecouri: cronici favorabile în presa română și străină.

Membri corului: sufletești, fără pregătire muzicală scolastică, de profesii foarte diverse. Important de menționat colaborarea foarte strânsă cu un grup de tineri din comunitatea Bodești-Neamț care, de fapt, erau membri ai corului și au participat la toate acțiunile enumerate mai sus.

De menționat că un număr de coriști au absolvit ulterior studii muzicale superioare, iar câțiva au absolvit Liceul de Muzică.

– În concertele care cuprindeau și lucrări vocal-simfonice, am fost acompaniați de orchestra formată din membrii bisericii din

diferite localități din țară și instrumentiști de la Filarmonicile unde susțineam concertele.

Toți coriștii erau membrii ai bisericii AZȘ.

Structura etnică: dirijorul maghiar, iar coriștii români.

Contribuția la promovarea culturii din România reiese din cele de mai sus.

Despre contribuția administratorilor și angajaților Bisericii AZȘ în activitatea corului preferăm să discutăm când ne vom întâlni. Totuși este de menționat atitudinea deosebit de favorabilă a pastorilor: Dima Viorel, Vrânceanu Aurel, Gheorghe Ștefan și Iacob Stelian.

Coriști: Maricica Iosub, Lorin Iosub, Luminița Apostol, Sorin Apostol, Bogdan Apostol, Silviu Apostol, Alin Apostol, Teofil Cosma, Carmen Prisecaru, Valerica Codreanu, Valeriu Fârțală, Mirela Fârțală, Gabriela Pepelea, Ioan Cocea, Ioana Faraon, Luminița

Baston, Tatiana Ciolac, Eugen Burduloi, Benoni Catană, Gabriela Geantă, Lăcrămioara Doniceanu, Sorin Doniceanu, Iolanda Tarcinski, Lăcrămioara Lăiu, Florin Lăiu, Victor Moscaliuc, Mischael Lăiu, Emil Voaideş, Ioan Costin, Radu Costin, Adrian Stroici, Lucica Stroici, Aneta Tajti, Ștefan Tajti, Andrei Tajti, Teofilia Panait, Eusebiu Voinea, Adrian Burduloi, Mirel Burduloi, Gabriela Barbu, Liviu Pascu, Valeria Voaideş Roman, Gabriel Iorgulescu, Irina Barbu, Răzvan Rusu, Claudia Balaur, Anca Barbu, Angela Șestun, Neta Rusu, Roxana Magopăț, Brândușa Terentiac, Alfred Iftode, Claudiu Iftode, Mihaela Dodiță, Monica Bălașa, Ovidiu Secară, Tamara Rotaru, Emil Floroiu, Viorel Dascălu, Alin Tănase, Gheorghită Smeu, Mircea Saioc, Adrian Mitrofan, Stelian Cojoc, Mihaela Cojoc, Manuela Petrea, Doru Voinea, Mirela Voinea, Benoni Ionescu, Elena Todirică, Adrian Todirică, Paul Onu, Liliana

Onu, Petrică Onu, Irina Baston, Lidia Mocanu, Marin Bușcoveanu, Estera Bușcoveanu, Brândușa Pavel, Puiu Pavel, Fineas Apostol, Narcis Apostol, Emanuel Safta, Lilica Necula, Liviu Necula, Dana Diaconu, Benoni Todirică, Geta Burlacu. Lorena Raspopa, Ecaterina Safta, Adrian Ghitta, Marcela Ghitta, Gina Prisecaru, Adina Dinescu, Veronica Gheorghită, Nelu Gheorghită, Romeo Păltineanu, Rareș Păltineanu, Sigilda Graur, Mihaela Beșleagă, Vili Beșleagă, Coralia Jigău, Constantin Jigău, Ciprian Onțanu, Dina Carp, Teofil Lăcătușu, Mariana Voaideş, Noemina Lăiu Cosma, Costel Cosma, Radu Tudoran, Bogdan Horia, Ginela Onofrei, Elena Maței, Vasile Maței, Lucica Maței, Alexandru Maței, Mioara Maței, Ioan Maței, Rica Burlacu, Marta Moroșanu Răducanu, Larisa Floroiu, Rahela Iftode Petrescu, Mihaela Mocanu, Andrei Cărbunaru, Dragoș Necula, Magda Rădoi, Alina Danciu, Carolina Lăiu,

Adriana Herlea, Alexandru Rotaru, Lucica Rotaru, Georgeta Moroșanu, Tiberiu Koos, Olga Panainte, Daniela Frunză, Rahela Oanea, Adelfica Oanea, Emanuela Oanea Iacob, Genoveva Oanea Iacob, Marin Moraru, Dina Moraru.

*Cu deosebita consideratie,
Magdalena si Petrică
Cosma*

Calea mea spre muzica

Horst Gehann

Într-o zi a anului 1955 s-a întrunit la Ateneul Român o ilustră comisie muzicală. Lângă președintele comisiei, George Georgescu, directorul Filarmonicii „George Enescu“, se mai afla acolo Constantin Silvestri, directorul Operei Române, Vasile Jianu, flautist cu renume internațional, pianista Silvia Șerbescu și Florica Muzicescu, profesoara neuitatului Dinu Lipatti, precum și alte personalități marcante ale vieții muzicale. De audiat erau trei tineri organiști, unul lutheran, unul catolic și unul – adventist.

Acesta din urmă absolvise cu un an înainte Seminarul Teologic AZȘ din București, fiind angajat deja în ultimul an de studii ca profesor de muzică la acea instituție. Acum urma să obțină calificarea necesară pentru activitatea publică. Rezultatul acestei examinări a fost încadrarea lui în categoria I-a ca solist concertist organist, fiind de atunci mereu prezent în viața culturală, primul muzician profesionist adventist în România. Președintele comisiei a transmis profesorilor tânărului organist, F.X.Dressler din Sibiu și

V. Bickerich de la Biserica Neagră din Brașov, lucruri măgulitoare cu privire la felul cum se prezentase fostul lor elev în fața comisiei. Până în ziua aceea a trebuit însă parcursă o cale lungă și anevoioasă. Iată calea, pe scurt.

M-am născut în 27 noiembrie 1928 la Frankfurt pe Main (Germania), unde tatăl meu se înscrisese pentru un studiu auxiliar la Universitatea J.W.Goethe. După câteva luni familia s-a mutat la Hamburg, tatăl fiind angajat ca redactor la Advent-Verlag. În 1930 familia s-a mutat la Kaschau-Cosice, pe urmă la Pressburg-Bratislava în Slovacia, unde tatăl meu a fost numit președinte de Conferință. Aici încep atâtea amintirile mele cât și instruirea muzicală făcută de tatăl meu. Primul instrument pe care l-am învățat a fost mandolina. Peste tot tatăl meu a înființat orchestre cu mandoline și chitare, intrând și eu ca cel mai mic membru în orchestră. La primul concert, la vârsta de 5 ani, i-am întins

tatălui meu instrumentul tocmai când ridica bagheta pentru a da intrarea, spunând: „Tată, mandolina e dezacordată“, lucru care bineînțeles a produs veselie.

După trei ani tata a fost mutat în Conferința Bohemia de Nord (Sudeți), familia mutându-se la Reichenberg-Liberec. Acolo am început școlarizarea precum și învățământul la pian, la școala de muzică, fiind deja mai înainte instruit de tata și la vioară.

Trăgându-se din Transilvania, familia mea s-a întors în 1937 în România, stabilindu-se la Sibiu. Acolo am avut prilejul să devin elevul prof. F.X.Dressler, învățând pian și mai târziu orgă și clavecin, precum și toate disciplinele teoretice și dirijat. La corul Brukenthal, un cor mixt de băieți al liceului, care a concertat și la Ateneul din București, am fost ultimul „prefect“, adică dirijor-ajutor, înainte ca formația să fie dizolvată de regimul comunist. Tot aici a început și activitatea mea

concertistică ca organist și clavecinist, la concertele dirijate de profesorul meu. Cu timpul și compozițiile mele au început să fie prezentate în public.

La Sibiu am primit botezul, angajându-mă de la început în viața muzicală a comunității. La vârsta de 16 ani am fost numit dirijorul corului. Cunoscând prin activitatea profesorului meu valoarea unei muzici bisericești adecvate, am intrat în conflict cu uzanțele muzicale din comunitate. Multe piese și cântece de puțină profunzime, folosite frecvent la serviciile divine, nu le-am putut socoti ca fiind potrivite, văzând aici o discrepanță față de solemnitatea soliilor îngerești. Acest conflict sufletesc a fost greu pentru mine și a trebuit să-l suport ani la rând. Într-o zi pastorul mi-a dat un exemplu milităresc: plutonierul comandă trupa, dar când vine generalul, face raport și cedează comanda. Numai că, aici nu era vorba de armată, ci de cunoștințe de

specialitate și de dorința de a găsi tot ce era mai de preț pentru cauza evangheliei.

În 1948 am fost invitat să aduc o mică contribuție muzicală la serbarea de sfârșit de an a Institutului Biblic din Brașov-Stupini. Am cântat *Preludiul* și *Fuga* în Do diez Major din „Clavecinul bine temperat” de Bach și partea a doua din „Sonata Appassionata” de Beethoven. Cu această ocazie i-am cunoscut pe Artur Florescu și Mircea Diaconescu, cu care m-am împrietenit. În următorul an școlar am început studiile teologice la Stupini, continuându-mi studiile muzicale la prof. Bickerich la Brașov.

Deși președintele de Conferință îmi spusese că este prevăzut să predau muzica și să conduc corul la Stupini, la începutul anului școlar nimic din cele spuse nu se adeverise. M-am așezat la cor, sub conducerea unei stimate surori, care și-a dat toata silința, iar un profesor de geografie a fost numit profesor de

muzică. M-am mirat, dar mi-am adus aminte de exercițiile de umilință la care supusesse Spurgeon candidații de teologie și am tăcut. După câteva săptămâni, directorul școlii m-a invitat să țin o repetiție de cor, care se pare că i-a făcut o impresie bună. În continuare am fost numit ajutor de dirijor. Sora titulară mi-a cedat cu plăcere toată conducerea corului.

Aici a început o fructuoasă colaborare cu Aurora Ionescu, soția directorului, poetă înzestrată și deosebit de sensibilă. Cântându-i la pian piese religioase cu texte în limba germană, traducându-le și indicându-i ritmul și rima, ea a reușit să creeze profunde mărturii literare.

La serbarea de sfârșit de an, pentru prima dată a avut loc un concert religios cu muzică de Bach și Händel, la care pregătisem un cuvânt introductiv – pentru mine, primul ținut în limba română. Dat fiind că veniseră musafiri din toată țara, acest program a trezit

o adevărată redeșteptare muzicală, care nu s-a stins, chiar dacă la sfârșitul anului școlar Institutul Biblic a fost expropriat de comuniști și transformat într-o școală de cadre de partid.

După serviciul militar, lângă Ploiești, în condiții grele datorită credinței, m-am întors în casa părintească. Fratele Proksch, mult stimatul profesor de biblie de la Stupini, fusese mutat ca pastor și pe urmă ca președinte la Sibiu. Aici s-a putut realiza o colaborare ideală între un orator înzestrat și ramura muzicală care căuta să fie la același nivel. Atât serviciile divine cât și programele muzicale au căpătat astfel un profil exemplar. Traducerile în limba română au fost realizate de fratele Kieltsch-
Thelcea.

În toamna lui 1952 am venit la București pentru a-mi continua studiile teologice. Aici am avut prilejul să iau lecții de compoziție la maestrul Mihail Jora. Mi s-a dat ocazia să conduc Corul Uniunii, prezentând

oratoriul *Mesia* de Händel. Iar în anul următor, ultimul an de studii, am fost numit profesor de muzică și de limba germană la Seminarul Teologic. În acest an am putut de asemenea prezenta un program muzical pretențios, cu mai multe piese de Bach (i.a. corul de încheiere a primei părți din *Matthäus-Passion*) și corul „Frumoase-ți sunt locuințele“ din *Requiemul German* de Brahms. La pian a fost invitat ca acompaniator Paul Jelescu, prof. de pian la Conservatorul „Ciprian Porumbescu“, fiul unuia dintre pionierii cântului adventist din România, care prin această colaborare a fost determinat să se apropie iar de credința cunoscută în copilărie.

În ultimul an de studii am fost invitat la comunitatea Popa Tatu, cu rugămintea de a prelua conducerea corului. Acest cor fusese cândva bun, acum însă se afla într-o stare jalnică. A trebuit să fac reorganizarea lui completă. Totuși, au trecut mai mulți ani până

când noua generație a putut să aducă un nou avânt. Cu timpul, corul a devenit din ce în ce mai bun, încât am putut prezenta programe pretențioase. Se cânta la toate serviciile divine, având un repertoriu permanent la dispoziție, care permitea alegerea pieselor mai potrivite cu tema prezentată. Mai ales, în colaborare cu poetul Corneliu Greising, au fost astfel realizate o serie de piese de valoare, traduse pentru prima dată în limba română. Și în alte comunități viața muzicală a luat avânt. În comunitatea Grant Mircea Diaconescu prezenta programe deosebite, mai ales cu compozițiile pline de pioșie ale lui César Franck. În comunitatea Labirint fratele Dragomirescu continua tradiția corală cu mult zel. Și comunitățile mai mici n-au vrut să rămână mai prejos. Astfel viața muzicală din comunități a progresat îmbucurător.

Între timp eu îmi începusem activitatea concertistică. Mulți părinți, văzând că aceasta

nu vine în conflict cu viața de credință, au dat posibilitatea copiilor lor să învețe muzica la școli cu profil sau în particular. Cu timpul s-a format în comunitate un nucleu de studenți la muzică. Dat fiind că tineretul cu o pregătire muzicală s-a înmulțit tot mai mult, mi-a venit ideea de a înființa o formație vocal-instrumentală de cameră, cu cei mai înzestrați tineri din toate comunitățile. Prin anii șaizeci a luat astfel ființă ansamblul vocal-instrumental de cameră PRO MUSICA. Fiind nevoie de un cadru neutru, acest ansamblu a funcționat pe lângă Casa Sindicatului Învățăământului. Un promotor plin de elan și inițiativă a fost dr. Artur Florescu. Cu timpul, din PRO MUSICA s-a desprins o nouă formație corală, sub conducerea dr. Mircea Diaconescu. Aportul adventist la viața muzicală a capitalei s-a dublat astfel, ajungând un factor important.

Concerte în cadrul Sindicatului Învățăământului și în diferite alte instituții, turnee prin țară precum imprimări la Radiodifuziune și Televiziune au făcut ca PRO MUSICA să fie din ce în ce mai cunoscută. În 1970 ansamblul a obținut trofeul „Gheorghe Dima” la concursul din Brașov, în 1971 premiul I la concursul din București. Prin 1970 și 1972 au urmat mai multe concerte în cadrul Filarmonicii „George Enescu”, în Sala mică a Palatului și la Ateneul Român, unde pentru prima dată au putut să fie prezentate cantate religioase de Bach. Și prin comunități ansamblul a dat concerte spirituale de neuitat, în cadrul cărora a fost prezentată pentru prima dată și muzică tradițională românească, ca de exemplu: coruri bisericești de Kiriac, Muzicescu, Dima ș.a. Aceste prezențe ale ansamblului prin comunități n-au fost deloc pe placul împuternicitului Departamentului

Cultelor, care a căutat să sugrume această activitate.

La ultimul concert al corului de cameră sub conducerea mea, la Ateneu, în colaborare cu un ansamblu instrumental al Filarmonicii, am putut s-o câștigăm și pe neuitata soprană Emilia Petrescu ca solistă. Și ea se trăgea din spiță adventistă.

În octombrie 1972, când m-am întors în Germania, corul a fost preluat de prof. Iovan Miclea, fiind condus de el până când situația politică nu a mai permis o activitate muzicală publică fără compromisuri.

Biografia lui ANDREI THOMAS

Narcis Prisecaru

Se naște în București la 27 februarie 1911, fiind al cincelea copil din cei 6 ai familiei de credincioși János și Ana Thomas.

De la vârsta de 14 ani se botează și intră ucenic la tipografia „Cuvântul Evangheliei” a Bisericii AZȘ, absolvind pe rând școala de ucenici și alte trepte în diferite specialități (mașinist, zețar, linotipist și legător), obținând „Carnet de meșter” la terminarea Școlii Industriale de Arte Grafice.

Între anii 1933–1935 își satisface serviciul militar în cadrul Institutului Geografic Militar București, secția litografie-mașini, după care revine la tipografia „Cuvântul Evangheliei” a Bisericii AZȘ, tipografie care s-a numit mai târziu „Graiul literar”. Cunoaște limba maghiară bine și limbile franceză și

germană destul de bine. Studiază muzica încă din 1927 cu diferiți profesori, după posibilitățile avute. Crează și aranjează compoziții muzicale, precum și texte pentru ele.

Tot în 1935 se căsătorește cu Eana E. Dumitru. Din căsătorie rezultă o fiică – Lucia.

De mic copil dovedește o înclinație deosebită spre muzică și poezie. Scrie versuri, compune cântări, cărora le scrie și textul, face traduceri din cărțile de cântări franceză, germană, maghiară. În timpul acesta este unul din dirijorii comunității Popa-Tatu București, al cărui membru este. Stăpânește bine câteva instrumente muzicale (vioara, mandolina, viola, contrabas, instrumente de suflat – trompeta, trombon, corn) și activează în orchestra comunității, al cărei dirijor devine.

Mai târziu se mută în comunitatea Labirint, unde alături de fr. V. Florescu și D. Dragomirescu, ocupă aceleași funcții. Ca

dirijor al Conferinței Muntenia-Vest, instruieste orchestra, precum și ansamblul cor-orchestra, în diferite ocazii. A format un număr însemnat de instrumentiști și dirijori pentru comunitățile din București și provincie. Desfășoară o activitate intensă până în 1954 când primește invitația de a fi angajat al Bisericii AZȘ ca misionar în cadrul Conferinței Moldova pe post de „tehnician muzical” – chemare pe care o primește cu bucurie, mutându-se la Bacău de la 1 aprilie 1954. De acum se ocupă în mod special de lucrarea muzicală a Conferinței Moldova, misiune pe care o îndeplinește cu multă tragere de inimă, dar și cu sacrificii.

Datorită acestei funcții se afla mai ales în anturajul tinerilor pe care reușește să-i antreneze în activitatea muzicală și literară a comunităților. În cele 100 de comunități ale Conferinței (la data aceea), organizează rând pe rând cursuri de teorie muzicală și solfegeii,

coruri aproape în fiecare comunitate și acolo unde este posibil înființează orchestre, mai ales de coarde, și de asemenea formează și dirijorii necesari. Rând pe rând parcurge fiecare zonă a Conferinței și scoate la iveală elementele care puteau ajuta lucrării în această direcție. Fiecare curs pe care îl ținea era încheiat cu un program festiv în fața comunității, ocazie cu care erau prezentate progresele făcute de tineretul participant. Dânsul își exprimă în versuri sentimentele de mulțumire, bucurie și laudă la adresa Domnului, împreună cu frații și tinerii cu care lucrase.

Deși în 1959 este întărit ca pastor și ocupă și alte funcții în cadrul Conferinței, nu încetează să se ocupe de tineret. În vizitele pe care le făcea în comunități, purta cu el o servietă voluminoasă ce conținea mult material (cântări, poezii), pe care le punea la dispoziția tuturor solicitanților.

În 1975 este pensionat pentru limită de vârstă, dar continuă să facă vizite în comunități

și să se afle în mijlocul tinerilor. De multe ori este invitat în comunități pentru pregătirea corului cu ocazia diferitelor programe. Activează în felul acesta până la vârsta de 80 de ani. În 1995, la 84 de ani încetează din viață cu sentimentul datoriei împlinite față de lucrarea Domnului, și în special a formării tinerilor spre lauda Domnului. Rămâne în urma lui un bogat material muzical, precum și versuri folosite în comunitățile noastre.

Cazan Vasile – Curriculum Vitae

Studii și calificări: Academia de Muzică „Gh.Dima” din Cluj Napoca, Facultatea de Compoziție-muzicologie, specializarea pedagogie muzicală

1973–1978

Cursuri de măiestrie dirijat coral la Corul „Madrigal” cu Prof. Univ. Dr. Marin Constantin 1991

Seminarii de compoziție cu maestrul Csiky Boldizsár, Tg. Mureș 1990–1996

Studii de orgă cu organistul și compozitorul Kozma Mátyás 1971–1973

Cursuri de specializare dirijat orchestră la New York cu László Halász, profesor la Academia de Muzică „Juillard”, fost director la New York City Opera și asistent principal al dirijorilor Arturo Toscanini și Bruno Walter 1996–1998

Doctorand la Academia de Muzică „Gh.Dima” din Cluj Napoca, conducător științific Prof. Univ. Dr. Eduard Terényi 2004–

Experiența profesională: Dirijat coral la diferite coruri și formații de muzică bisericească, și turnee cu unele din aceste formații în multe localități din țară, în R. Ungară, Franța, Austria și Danemarca 1967–

Dirijorul Corului Mixt al Filarmonicii de Stat Tg. Mureș 1990–

Dirijorul Corului Liceului de Artă Tg. Mureș (clasele IX – XII) 1992–1997

Secretar muzical al Filarmonicii de Stat Tg. Mureș 1996–1999

Directorul Filarmonicii de Stat Tg. Mureș 1998 -

Compoziții muzicale (corale, vocal-simfonice), unele înregistrate cu Orchestra Simfonică, Corul Mixt al Filarmonicii de Stat Tg. Mureș, Corul Radioteleviziunii Ungare și Corul Radio București

Turnee artistice în R. Ungară, Austria, Germania, Elveția, Franța, Belgia, Danemarca, SUA, Canada, Japonia

Cadru didactic la Universitatea de Artă Teatrală din Tg. Mureș, Facultatea de Pedagogie Muzicală 2004–

Aptitudini și competențe profesionale: Dirijat cor, orchestră, compoziție, pedagogie muzicală, aranjamente corale, prelucrări, orchestrație

Activitatea în biserică:

- Chinari** Dirijor cor 1967–
Înființat și dirijat orchestra de
mandoline 1967–1985
Dirijor orchestra de suflători 1977–1987
- Mediaș** Dirijor cor 1971–1976
Înființat orchestra de suflători 1982
- Toaca** Dirijor cor Înființat orchestra „simfonică”
compusă din mandoline, viori, violonceli,
contrabas, chitară 1973
- Tg. Mureș** „B” Înființat și dirijat orchestra simfonică
1975–1976
Reînființat orchestra simfonică 1986–1989
Dirijorul orchestrei de suflători *Pro Musica
Sacra*, cu care am vizitat peste 60 de
comunități, inclusiv București la sesiunea
electivă a Uniunii în 1990. Concerte în Cluj,
Tg. Mureș în compania Filarmonicii de Stat
(în jur de 40 instrumentiști în permanență,
am orchestrat peste 300 de lucrări) 1985
Dirijorul corului de tineret 1986–1990
- Sărmașu** Înființat și dirijat orchestra simfonică
„Lyra” (aprox. 40 membri), efectuat turnee
în peste 30 biserici. Repertoriu orchestrat
de mine (flaut, oboi, clarinet, fagot, corn,

trompetă, trombon, tubă, corzi) cu un număr
de peste 60 lucrări 1981–1997

Înființat și dirijat *Corul Madrigal* (50
membri) – turnee în țară, Austria, Franța
1987–1997

Miercurea Nirajului Dirijorul corului *Echo* (56 membri)
– turnee în peste 50 localități din țară,
Ungaria, concerte în mari centre muzicale
și în compania Filarmonicii de Stat
Tg. Mureș 1983–2000

Dirijor orchestra de suflători (35 membri,
orchestrat peste 150 lucrări) 1983–1997
Înființat și dirijat orchestra simfonică
1987–1994

Câmpenița Dirijor al corului (peste 60 membri) 1985–
1998

Dirijor al orchestrei de mandoline – turnee
în peste 40 comunități, inclusiv la București,
în 1991 la primul festival al tineretului
adventist după 1989. Orchestra a avut
aprox. 40 membri (mandoline, mandole,
chitare) și un repertoriu de peste 100 lucrări,
toate orchestrate de mine

Dirijor orchestra de suflători 1987–1992

Berghia Dirijor orchestră de mandoline, viori, chitară, acordeon 1980–1982

Alte activități

Corul Laudate Domini

Înființat și dirijor al corului mixt „Laudate Domini” compus din aproximativ 50 membri din 12 comunități din Tg. Mureș și localități apropiate. Turnee în peste 40 comunități din țară, Ungaria, Austria, Danemarca. Concerte la Filarmonica de Stat Tg. Mureș (unde am susținut din 1997 până în prezent tradiționale concerte de Crăciun) cu acest cor sau cu alte formații de elită ale bisericii

Concerte la București (Cernica, 2005, Sala Palatului, 2006)

Înregistrarea a 2 CD-uri 2007

Formația de suflători „Camerata Brass”, Tg. Mureș

Înființat și dirijor al formației „Camerata Brass” din Tg. Mureș – turnee în peste 30 localități din țară, la Filarmonica de Stat Tg. Mureș concerte anuale, Ungaria, București (Sala Palatului, 2006)

Înregistrarea a 2 CD-uri 2007

Cursuri de dirijat Am susținut cursuri de dirijat cor în Cluj Napoca și în Tg. Mureș pentru dirijori din bisericile noastre cu peste 50 persoane din tot atâtea biserici. 1990 – 1992

Aranjamente, orchestrări Am scris, cu ajutorul lui Dumnezeu, milioane de note muzicale pentru toate formațiile amintite, absolut toate lucrările fiind copiate (știmate) de mine, la fel și orchestrarea. De asemenea, am făcut foarte multe aranjamente pentru coruri pe voci egale (cor de femei, dar mai ales de bărbați).

Fiind prezent de 6 ori în SUA pe perioada șederii (vara câte 2 luni) am dirijat corurile din biserica noastră din New York (română și maghiară) și am compus mai multe lucrări cu textul fratelui Timiș (în limbile maghiară și română).

Ocazional am ținut repetiții și în alte biserici, unde mă aflu (Vaida-Cămăraș, Nazna, Sântioana de Mureș, Sântana de Mureș, Oradea, Cluj-Napoca, Jabenita etc.)

Felician Roșca – Curriculum Vitae

Născut la 22 septembrie 1953 la Șimleul Silvaniei, Jud. Sălaj. Căsătorit cu Roșca Ștefania.

Studii universitare: Absolvent cu examen de licență la Conservatorul *Ciprian Porumbescu* din București (promoția 1977); **Doctorat in muzicologie** susținut la Academia de Muzică din Cluj-Napoca, 2000. Titlul tezei: *Incursiune în arta și pedagogia organistică de pe teritoriul României*. Conducător științific: Prof. univ. dr. Eduart Terenyi. (Teza a fost publicată sub formă de două cărți la Editura Mirton Timișoara, 2000 și la editura Signata Timișoara, 2001); Curs de master la orgă, Academia de Arte din Praga, cu profesorul Milan Slechta. Iulie, 1983; Curs postgradual la clasa de orgă, Academia de Muzică din

Budapesta. 1 februarie–1 iunie 1996, cu profesor univ. Lehotka Gabor; Curs de master *Poliphonies aquitaines (avec orgue roman)*, Centrul European pentru Cercetarea și Interpretarea Muzicii Medievale. C.E.R.I.M.M., Fundația Royaumont, Franța, 1996.

Competențe: Organist concertist, profesor de orgă – titularul clasei de orgă la Universitatea de Vest din Timișoara – Facultatea de Muzică, muzicolog, cercetător în domeniul artei muzicale organistice, cercetător în domeniul imnologiei, cercetări de arhivă muzicală.

Funcții îndeplinite din anul 2000: Profesor universitar, titularul clasei de orgă a Facultății de Muzică, Universitatea de Vest din Timișoara; Director al *Seminariilor Internaționale de Imnologie* de la Timișoara; Director al *Festivalului Internațional Timorgelfest: Zilele muzicii de orgă din Banat*.

Apartenența la societăți profesionale: Membru al *Societății Internaționale de Imnologie*, IAH cu sediul la Berlin, Membru al societății *Sigismund Toduță* din Cluj Napoca, membru al asociației *Ars Organa* cu sediul la Sibiu.

Carti publicate: 7 cărți de autor + 5 cărți ca editor coordonator.

1. Roșca Felician, *Arta și pedagogia organistică din România, în context european*, Editura Mirton, Timișoara, 2000, ISBN 973-585-205-5.

2. Roșca Felician, *Metodica interpretării. Modele de analiză în arta organistică*. Editura Signata, Timișoara, 2001, ISBN 973-551-026-X.

3. Roșca Felician, *Coralul protestant. Johann Sebastian Bach, partitele de coral pentru orgă*. Editura Mirton, Timișoara, 2002, ISBN 973-585-745-6.

4. Roșca Felician, *Curs și repertoriu organistic. De la începuturi la Johann Sebastian Bach*. Editura Mirton, Timișoara, 2002, ISBN 973-585-847-9.

5. *Studii de Imnologie* (editor coordonator), Editura Mirton, ISBN 973-585-669-7, Timișoara, 2002

6. *Studii de Imnologie* (editor coordonator), Editura Universității de Vest, ISBN 973-8433-56-4, Timișoara, 2004.

7. *Studii de Imnologie* (editor coordonator), Editura Universității de Vest, ISBN (10) 973-7608-75-5; ISBN (13) 978-973-7608-75-8

8. *Anale* – seria muzică, volumul I, (editor coordonator) Editura Universității de Vest Timișoara, 1995, ISSN 1453-7664

9. *Anale* – seria muzica, volumul II, (editor coordonator) Editura Universității de Vest Timișoara, 2006, ISSN 1453-7664

10. *Imnurile creștine ale Românilor. Caiet program al Seminarului internațional de imnologie*, Editura PentaDvisual, Timișoara, 2006

11. Roșca Felician, *George Enescu. Lucrări și transcripții pentru orgă*, Editura Universității de Vest din Timișoara, 2007, ISBN 978-973-125-065-6

12. Roșca Felician, *Il Transilvano de Girolamo Diruta sau Muzica de orgă renașcentistă de la Alba Iulia*, Editura Universității de Vest din Timișoara, 2007, ISBN 978-973-125-064-9

Lucrări publicate:

A. Cercetări de arhivă: *Viața muzicală din Oradea în documente muzicale*, în *Anuarul Academiei Româno-Americane de Științe și Arte (ARA)*, 2002; *Documente zur Khirchenmusic in Grosswardeiner Staatsarchiv*, în *Studii de Imnologie*,

Timișoara, 2002, ISBN 973-585-669-7, și pe pagina web www.hymnology.ro.

B. Din domeniul muzicii de orgă: *George Enescu și premisele activității organistice interbelice*, *Studii de Imnologie*, Editura Universității de Vest, ISBN 973-8433-56-4, Timișoara, 2004; *George Enescu în ipostaze organistice*, volum omagial George Enescu, Timișoara Muzicală, 2005; *Remus Georgescu, două fugi de școală*, publicat în *Anale – seria muzica*, volumul II, Editura Universității de Vest Timișoara, 2006, ISSN 1453-7664; *Repertoire of organs from Romania. A future project*, publicat în *Studii de Imnologie* (editor coordonator), Editura Universității de Vest, ISBN (10) 973-7608-75-5; ISBN (13) 978-973-7608-75-8

C. Din domeniul imnologiei: *Simboluri naționale. Lumea contemporană și dinamica imnologiei naționale*, *Studii de Imnologie*, Editura Mirton, ISBN 973-585-669-7,

Timișoara, 2002; *Die actuele Gemeindegesang im rumänische Kulturraum—eine Einführung* în Anuarul Congresului Internațional de Imnologie de la Lublijana, 2001, publicat în I.A.H. Bulletin, nr. 28, ISSN 0925-5451, Groningen 2002 și pe pagina web www.hymnology.ro; *Coralul protestant. Un model de analiza istorica. Partita O Gott, du frommer Gott de Johann Sebastian Bach* (+ varianta germană), prezentată la Congresul Internațional de Imnologie, Timișoara, 2002, publicat în Studii de Imnologie, Editura Mirton, ISBN Timișoara 2002, pe pagina web www.hymnology.ro; *Spiritual songs for the smalls ones end the big ones by Horst Gehann*, Studii de Imnologie, Editura Universității de Vest, ISBN 973-8433-56-4, Timișoara, 2004; *Der Hymnengesang und der Gemeindegesang im rumanischen Kulturraum Einfuhrung*. Publicat in Kirchen lied und nationale Identitaet, Editura Francke, ISBN 3-7720-2920-5, Tubingen

2003; *Typen den religiösen Gesang in Banat. Der byzantinische Gesang. Die Eigenart der liturgischen Musik*, lucrare pentru Congresul Internațional de Imnologie de la Kolimpari-Grecia, referat pentru Congresul de Imnologie de la Kolimpari, publicat in I.A.H. Bulletin nr 27, ISSN 0925-5451, Berlin 2001; *Die Entstehung des hymnologischen Seminars in Temesvar, Rumanien*, Lucrare pentru Congresul Internațional de Imnologie, Halifax 2003, publicat în I.A.H.Bulletin. nr. 30 -31, ISSN 0925-5451, Graz 2003; *Hymnology between east end west. Reference point and diferences*. The international hymnology seminar, Timișoara, 2004, publicat în Studii de Imnologie, Editura Universității de Vest, ISBN (10) 973-7608-75-5; ISBN (13) 978-973-7608-75-8; *Confluente interculturale și interetnice în imnologia tradițională din Banat*, publicat în Muzica-dialog intercultural. Confluente muzicale interculturale în Banat.

Editura Musik Sudost, Munchen, 2005. ISBN 3-939041-02-5

Organizarea de conferințe și festivaluri

Director de program pentru *Festivalul internațional Zilele muzicii de orgă din Banat*, edițiile din anii 2001, 2003, 2005, 2007;
Director de program pentru *Seminarul internațional de imnologie*, edițiile din anii 2000, 2001, 2002, 2004, 2006

Premii și distincții academice obținute

Diploma de onoare pentru organizarea Seminarului Internațional de Imnologie, din partea Fundației Misiunea Română pentru Europa, Timișoara, 25 mai, 2000; Diploma de Onoare, 10 ani de la înființarea Facultății de Muzică din Timișoara, 2001; Diploma de Excelență, Timișoara Muzicală Jubiliară, ediția XXX, Timișoara, 2005

Activitatea artistică, de concerte (între anii 2000 – 2006)

1. Concerte în străinătate: Austria, 2002 la Viena; Germania, 2002 la Nürnberg; Slovenia, 2001 la Lubljana; Ungaria, 2001 la Budapesta 3 concerte + Zsambek și Mardfü; 2001 la Budapesta 2 concerte, 2004 Budapesta, 2006 februarie Budapesta, 2006 mai Szeged; Canada, Toronto, 2003.

2. Concerte în țară: Baia Mare; 2000, 2002, 2004; București; 2004 la Ateneul Român; Buziaș; 2001; Cluj Napoca; 2001; Cetatea Călnic; 2001, 2003, 2004, 2005; Oradea; 2000, 2001; Odorheiu Secuiesc; 2000, 2001, 2005; Reșița; 2005; Reghin; 2000; Satu Mare; 2005, 2006; Sebeș-Alba; 2000 mai, 2000 iunie, 2001; Șumuleu; 2001; Timișoara; 2001, 2002 ianuarie, 2002 noiembrie, 2003 mai, 2003 septembrie, 2004 martie, 2004 octombrie, 2005 mai, 2006 mai

3. Participări la Festivaluri Naționale: Zilele muzicii de orgă, Timișoara, 1991 (2

concerte), 1993, 1995; Festivalul „Lucian Blaga“ Alba Iulia și Sebeș, 2000; Zilele patrimoniului cultural, Cetatea Câlnic, 2000, 2001, 2002; Festivalul Muzicii de orgă, București 2004; Festivalul Internațional Timișoara Muzicală, 2005

4. Festivaluri Muzicale Internaționale: Germania, Orgelsoomer 2002, Berlin; Germania, Khirchenmusik 2002, Neubrandenburg; Ungaria, Zsambeky Szombatok 2002, Zsambek

Activitatea ca profesor de orgă:
Activitatea curentă la clasa unde sunt înscriși un număr de 10 studenți și 5 elevi; Elaborarea sau actualizarea planurilor de învățământ pentru specializarea orgă și acompaniament pentru orgă, nivel universitar, nivel de colegiu; Organizarea Academiei de Vara la Cisnădie

ca profesor docent, cu tematica *Arta organistică din Transilvania, sec. XVI-XVIII*, 2004; *Coralul protestant, partitele de coral ale lui J.S.Bach*, 2005; Organizarea *Festivalului Internațional de Orgă Timorgelfest*, Timișoara 2003, cu participarea studenților claselor de orgă din Timișoara, Cluj Napoca, Budapesta; Organizarea *Festivalului Internațional Timorgelfest*, 2005 unde au participat toți elevii și studenții claselor de orgă din Timișoara; Organizarea de concerte de orgă cu studenții și elevii claselor de orgă din Timișoara la Lugoj, Cisnădie, Reșița; Organizarea de Masterate pentru studenți cu participarea unor personalități din domeniul artei organistice ca Lehotka Gábor (Ungaria), Gianluca Cagnani (Italia), Domenico Severin (Franța), Dalibur Miklavcic (Slovenia).

CUPRINS

Prefață	5
Premise ale mișcării corale adventiste din România	7
Începuturile adventismului în România 1869–1907 ...	11
Nașterea mișcării corale adventiste în România 1907–1920	17
De la înființarea Uniunii până la începuturile comunismului 1920–1949	25
Cântare născută din durere 1950–1989	44
Dulcele gust al libertății 1990–2007	62

Anexe

Aspecte ale Mișcării corale adventiste din Moldova	76
Scurtă Istorie a corului Bisericii Adventiste din Galați	80
Corul de copii <i>Flori și Stele</i> al comunității București Grant,	81
Corul de tineret <i>Cantus Firmus</i> , București,	84
Corul <i>Mesagerii Speranței</i> -Piatra Neamț	87
Calea mea spre muzică – Horst Gehann	90
Biografia lui ANDREI THOMAS	96
Cazan Vasile – Curriculum Vitae	99
Felician Roșca – Curriculum Vitae	102

